

V Bruseli 30. mája 2022
(OR. en)

9589/22

ECOFIN 511
UEM 131
FIN 584
COH 45
AGRI 217
AGRIFIN 49
AGRISTR 34
FORETS 39
PECHE 186
CLIMA 239
ENV 507
CADREFIN 93

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	25. mája 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	C(2022) 3300 final
Predmet:	Oznámenie Komisie Usmernenia k plánom obnovy a odolnosti v kontexte plánu REPowerEU

Delegáciám v prílohe zasielame dokument C(2022) 3300 final.

Príloha: C(2022) 3300 final

V Bruseli 25. 5. 2022
C(2022) 3300 final

Oznámenie Komisie

Usmernenia k plánom obnovy a odolnosti v kontexte plánu REPowerEU

Oznámenie Komisie

Usmernenia k plánu obnovy a odolnosti v kontexte plánu REPowerEU

Od prijatia nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti¹ sa geopolitická situácia značne zmenila. Ruská invázia na Ukrajinu zásadne ovplyvnila spoločnosť a hospodárstvo Únie. V dôsledku týchto bezprecedentných geopolitických výziev je ešte dôležitejšie a naliehavejšie znížiť závislosť EÚ od fosílnych palív, najmä od palív dovážaných z Ruska, a to aj prostredníctvom úplného vykonania návrhov balíka Fit for 55, ako aj zvýšiť používanie obnoviteľných zdrojov energie a ešte viac zvýšiť energetickú efektívnosť. Komisia v záujme riešenia týchto výziev a na žiadosť Európskej rady 18. mája 2022 zverejnila plán REPowerEU, v ktorom sa stanovujú spoločné európske pravidlá v tejto oblasti, ktorými sa dopĺňajú opatrenia prijaté v súvislosti s bezpečnosťou dodávok a uskladňovaním energie. V pláne REPowerEU sa konkrétne navrhuje súbor opatrení na úsporu energie, diverzifikáciu dodávok a zrýchlenie prechodu Európy na čistú energiu.

- Úspory energie sa môžu dosiahnuť na úrovni domácností, budov, dopravy a priemyslu, ako aj na úrovni energetického systému podporou zvyšovania energetickej efektívnosti.
- Diverzifikácia dodávok plynu sa môže uskutočniť prostredníctvom zvýšenia objemu dovozu LNG a dovozu plynovodmi od iných ako ruských dodávateľov, ako aj zvýšením objemu biometánu a čistého alebo bezfosílného vodíka.
- V záujme zrýchlenia prechodu Európy na čistú energiu sa musí zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie v energetickom mixe a musia sa prijať opatrenia na odstránenie úzkych miest infraštruktúry a regulačných prekážok, ako aj nedostatku pracovných síl a zručností.

Podpora týchto troch súborov intervencií prebieha prostredníctvom inteligentnej kombinácie investícií a reforiem.

Nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti môže zohrávať významnú úlohu pri uvoľňovaní a využívaní dostupných zdrojov na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni na účely dosiahnutia cieľov plánu REPowerEU. V záujme lepšieho vybavenia rámca Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti tak, aby účinne riešil ciele plánu REPowerEU, Komisia predložila cielený návrh na zmenu nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti v záujme riešenia cieľa plánu REPowerEU (ďalej len „návrh Komisie na nariadenie o kapitolách plánov obnovy a odolnosti venovaných plánu REPowerEU“). Jeho cieľom je okamžite poskytnúť potrebný rámec na zabezpečenie, aby bolo možné čo najskôr mobilizovať investície a reformy posilňujúce energetickú odolnosť EÚ. V návrhu sa vymedzuje osobitný súbor cieľov plánu REPowerEU na podporu investícií a reforiem, ktoré sa ako súčasť jednoúčelových kapitol venovaných plánu REPowerEU majú zahrnúť do existujúcich plánov obnovy a odolnosti. Okrem toho sa v ňom stanovujú osobitné finančné zdroje na financovanie príslušných opatrení.

¹ Nariadenie (EÚ) 2021/241.

Vysvetlenie spôsobov prípravy kapitol venovaných plánu REPowerEU sa nachádza v týchto usmerneniach. Tieto usmernenia sú zamerané na proces úpravy existujúcich plánov, kým usmernenia z januára 2021² sa naďalej uplatňujú na prípravu plánov obnovy a odolnosti vo všeobecnosti.

V časti 1 týchto usmernení sa vysvetľujú dostupné právne dôvody na úpravu prijatých plánov obnovy a odolnosti. Časť 2 sa týka prípravy a obsahu kapitoly venovanej plánu REPowerEU. Uvádzajú sa v nej aj informácie, ktoré by členské štáty mali predkladať Komisii a ktoré sa týkajú dôvodov, cieľov a povahy zmien ich plánov obnovy a odolnosti.

Pri vypracúvaní zmien plánov obnovy a odolnosti členských štátov s cieľom zohľadniť kapitoly venované plánu REPowerEU je dôležité zdôrazniť tieto zásady:

- **Členské štáty by sa mali naďalej zameriavať na vykonávanie existujúcich plánov obnovy a odolnosti, aby umožnili pokrok pri dosahovaní míľnikov a cieľov, s ohľadom na ich relevantnosť pre rýchlejšiu obnovu hospodárskych dôsledkov pandémie a s cieľom zvýšiť svoju odolnosť.**
- **Úpravy plánov obnovy a odolnosti by teda mali byť riadne odôvodnené a týkať by sa mali iba okruhu situácií uvedených v tomto usmernení, aby sa umožnilo rýchle prijatie a mobilizácia dodatočných investícií a reforiem.**
- **Ambície plánov obnovy a odolnosti sa nemôžu znižovať, a to predovšetkým pokiaľ ide o reformy, ktorými sa riešia odporúčania pre jednotlivé krajiny. Dodatočné investície a reformy, o ktorých sa uvažuje v rámci prepracovaných plánov obnovy a odolnosti, by mali byť zamerané na ciele plánu REPowerEU.**

² Pracovný dokument útvarov Komisie (2021) 12 final.

ČASŤ I: VŠEOBECNÝ RÁMEC ÚPRAVY PLÁNOV OBNOVY A ODOLNOSTI.....	5
Úvod	5
I. Výlučné financovanie reforiem a investícií uvedených v kapitolách venovaných plánu REPowerEU	6
1. Článok 21a – nové zdroje pre plán REPowerEU.....	6
A) Prevody z európskych fondov podľa článku 26a všeobecného nariadenia (EÚ) 2021/1060.....	6
B) Pridelené prostriedky z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.....	8
II. Dôvody úprav plánov obnovy a odolnosti	10
1. Článok 14 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti: prepracovanie plánu v súvislosti so žiadosťou o úver.....	10
2. Článok 18 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti: aktualizácia plánu.	12
3. Článok 21 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti: zmena alebo nahradenie plánu, keďže plán alebo jeho časť z dôvodu objektívnych okolností už nemožno zrealizovať.....	17
4. Prehľad postupov	18
5. Prehľad možných úprav plánov.....	19
ČASŤ II: USMERNENIE K VYPRACOVANIU A PREDKLADANIU DODATKOV	21
I. Kapitola venovaná plánu REPowerEU.....	21
1. Právny základ a ciele plánu REPowerEU	21
2. Obsah kapitol venovaných plánu REPowerEU	22
3. Posúdenie kapitoly venovanej plánu REPowerEU	27
II. Všeobecné usmernenie týkajúce sa úpravy plánov obnovy a odolnosti	31
1. Ciele úprav	31
A) Komplexná a primerane vyvážená reakcia na hospodársku a sociálnu situáciu/príspevok k šiestim pilierom	32
B) Súvislosť s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny a s európskym semestrom	32
C) Celkový vplyv plánu obnovy a odolnosti.....	33
D) Koherentnosť	34
E) Rodová rovnosť a rovnaké príležitosti pre všetkých	34
F) Cezhraničné a viacnárodné projekty.....	34
G) Štátna pomoc	34
2. Opis zmien.....	36
A) Opis reforiem a investícií	36

B)	Zelený a digitálny rozmer	37
C)	Sledovanie klímy a digitálne označovanie.....	38
D)	Zásada „výrazne nenarušiť“ (DNSH)	39
E)	Otvorená strategická autonómia	40
F)	Míľniky, ciele a harmonogram	41
G)	Financovanie a náklady	42
3.	Komplementarita a realizácia plánov obnovy a odolnosti.....	43
A)	Konzistentnosť s inými iniciatívami.....	43
B)	Komplementarita financovania.....	43
C)	Zamedzenie dvojitému financovaniu.....	44
D)	Vykonávanie.....	44
E)	Konzultačný postup.....	45
F)	Kontroly a audit.....	46
G)	Komunikácia.....	46
	PRÍLOHA: FINANČNÉ NÁSTROJE.....	48

ČASŤ I: VŠEOBECNÝ RÁMEC ÚPRAVY PLÁNOV OBNOVY A ODOLNOSTI

Úvod

V súlade s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a návrhom Komisie na zmenu nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti by členský štát mohol navrhnúť zmeny predchádzajúceho prijatého plánu obnovy a odolnosti, a to na tieto účely:

- článok 21a: s cieľom využiť novú kategóriu nenávratnej finančnej podpory na účely plánu REPowerEU,
- článok 21b: s cieľom využiť zdroje z programov so zdieľaným riadením (fondy v rámci všeobecného nariadenia a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka) na účely plánu REPowerEU,
- článok 14 ods. 2: *prepracovanie* plánu priloženého k žiadosti o úvery,
- článok 18 ods. 2: *aktualizáciu* plánu s cieľom zohľadniť aktualizovaný maximálny finančný príspevok na základe výpočtu uvedeného v článku 11 ods. 2,
- článok 21: *zmenu* alebo predloženie nového plánu, keďže plán obsahuje príslušné míľniky a ciele, ktoré z dôvodu objektívnych okolností už nemožno zrealizovať.

Členským štátom sa odporúča, aby pri úprave svojich plánov obnovy a odolnosti vychádzali z konsolidovaného znenia svojho počiatočného plánu, v ktorom by sa mali odrážať zmeny zavedené vo fáze posudzovania a ktorý by mal byť v úplnom súlade s príslušnými vykonávacími rozhodnutiami Rady. Členské štáty, ktoré nekonsolidovali svoj počiatočný plán, sa vyzývajú, aby pristúpili k jeho konsolidácii ešte pred jeho úpravou. Upravené plány by členské štáty mali predložiť vo forme dodatku k svojim konsolidovaným plánom.

Všetky úpravy prijatých plánov zahŕňajú nové posúdenie v súlade s článkom 19 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Komisia uplatní príslušné kritériá posudzovania na celý plán obnovy a odolnosti, ktorým sa rozumie predchádzajúci prijatý plán obnovy a odolnosti spolu s navrhovanými zmenami.

Kladné posúdenie upraveného plánu Komisiou potom musí schváliť Rada prijatím vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktoré navrhne Komisia, v súlade s článkom 20 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Na posúdenie sa v prípade potreby nadviaže podpísaním novej alebo zmenenej dohody o financovaní a/alebo o úvere medzi Komisiou a dotknutým členským štátom a pred vykonaním akejkoľvek platby podpisom operačných dohôd.

Keď dotknutý členský štát predkladá upravený plán obnovy a odolnosti, mal by jasne uviesť právny základ navrhovaných zmien svojho plánu a doplniť ho odôvodnením vyžadovaným podľa príslušných článkov nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Žiadosť o úpravu plánu môže byť založená na ktoromkoľvek z uvedených právnych ustanovení alebo na ich kombinácii.

S cieľom optimalizovať proces upravovania plánov sa každý členský štát vyzýva, aby všetky navrhované úpravy svojho plánu zlúčil do jednej žiadosti, ktorá sa predloží Komisii. Dohody o financovaní a/alebo o úvere súvisiace s úpravami plánu založenými na kombinácii právnych základov (pokiaľ zahŕňajú článok 18 ods. 2) sa môžu uzatvárať od januára 2023.

Členské štáty sa vyzývajú, aby pred predložením upravených plánov obnovy a odolnosti najprv viedli neformálny dialóg s útvarmi Komisie. Tento dialóg, podobne ako dialóg pred predložením počiatočných plánov obnovy a odolnosti, je zameraný na to, aby členským štátom pomohol pripravovať úpravy plánov obnovy a odolnosti.

I. Výlučné financovanie reforiem a investícií uvedených v kapitolách venovaných plánu REPowerEU

1. Článok 21a – nové zdroje pre plán REPowerEU

V návrhu Komisie na nariadenie o kapitolách plánov obnovy a odolnosti venovaných plánu REPowerEU sa zavádza nová kategória nenávratnej finančnej podpory. Tieto zdroje sa môžu použiť iba na financovanie reforiem a investícií uvedených v kapitole venovanej plánu REPowerEU, ako sa uvádza v článku 21c ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti zmeneného návrhom Komisie (pozri osobitný oddiel v časti II).

Členské štáty, ktoré by chceli využiť tieto dodatočné zdroje, predkladajú plány obnovy a odolnosti (v prípade štátov bez prijatých plánov) alebo plány obnovy a odolnosti upravené v súlade s návrhom Komisie na nariadenie o kapitolách plánov obnovy a odolnosti venovaných plánu REPowerEU (ďalej len „návrh Komisie“). Členským štátom sa odporúča, aby svoje plány predložili čo najskôr po 30. júni 2022, aby sa umožnilo rýchle čerpanie dostupných zdrojov na realizáciu naliehavých cieľov plánu REPowerEU, ako aj na uľahčenie vyplácania tejto dodatočnej finančnej podpory. Harmonogram splátok príspevku v rámci plánu REPowerEU sa začlení do harmonogramu splátok členských štátov už prijatej nenávratnej finančnej podpory a úverov.

A) Prevody z európskych fondov podľa článku 26a všeobecného nariadenia (EÚ) 2021/1060

V súvislosti s návrhom Komisie bola navrhnutá zmena všeobecného nariadenia s cieľom zaviesť do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti novú možnosť týkajúcu sa prevodov. V rámci nového navrhovaného článku 26a všeobecného nariadenia majú členské štáty možnosť previesť najviac 7,5 % národných pridelených prostriedkov z fondov, na ktoré sa vzťahuje všeobecné nariadenie, do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (navyše k 5 % plánovaným na základe článku 7 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti). Tieto prevody prebiehajú dodatočne k možnosti prevodu zdrojov stanovenej v článku 26 všeobecného nariadenia.

Kapitola venovaná plánu REPowerEU a fondy politiky súdržnosti majú spoločný cieľ podporovať energetickú transformáciu, čo znamená, že investície na podporu ďalšieho rozvoja energetickej efektívnosti a vývoja obnoviteľných zdrojov energie môžu čerpať pomoc z oboch typov nástrojov. S cieľom posilniť synergie medzi týmito politikami sa členským štátom odporúča, aby

staršie investície financovali v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorého časové ohraničenie sa skončí v roku 2026, a aby novšie investície financovali z fondov politiky súdržnosti, z ktorých sa so zreteľom na pravidlo zrušenia viazanosti N + 3 môžu podporovať investície až do roku 2029. V navrhovanej zmene článku 21b nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa stanovuje, že prevodmi sa budú financovať nové opatrenia uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU. Na tento účel budú musieť členské štáty predložiť (upravený) plán obnovy a odolnosti obsahujúci kapitolu venovanú plánu REPowerEU, v ktorej sa opíšu reformy a investície, ktoré sa majú podporiť. Členský štát môže podľa článku 26a uskutočniť prevod iba takej sumy, ktorá je nevyhnutná na financovanie nákladov na nové reformy a investície, aby sa zabezpečilo, že finančné prostriedky v rámci zdieľaného riadenia sa použijú na podporu dodatočných opatrení, a iba ak členský štát už požiadal o prevody z daného fondu v maximálnej výške 5 % stanovenej v článku 26.

Samotné investície do infraštruktúry a technológií nepostačujú na zabezpečenie zníženia závislosti od fosílnych palív. Mali by sa vyčleniť zdroje na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností ľudí s cieľom vybaviť pracovnú silu aj zelenými zručnosťami. Je to v súlade s cieľom Európskeho sociálneho fondu plus, ktorým je podporovať členské štáty, aby disponovali kvalifikovanou a odolnou pracovnou silou pripravenou pre budúci svet práce. V tejto súvislosti by zdroje presunuté z Európskeho sociálneho fondu plus mali pomôcť podporovať opatrenia zamerané na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností pracovnej sily. Komisia posúdi, či opatrenia zahrnuté v kapitolách venovaných REPowerEU významne prispievajú k podpore rekvalifikácie pracovnej sily smerom k zeleným zručnostiam.

Členské štáty môžu požiadať o takéto prevody v rámci svojej partnerskej dohody alebo prostredníctvom zmien programu. Ak sa žiadosti o prevod uskutočňujú prostredníctvom zmien programu, prevádzať možno len zdroje z budúcich kalendárnych rokov. To však nemá vplyv na celkovú sumu, ktorú možno previesť a ktorá predstavuje najviac 7,5 % počiatočných národných pridelených prostriedkov.

Členské štáty a Komisia by mali viesť diskusiu o najlepšej možnosti na základe stavu pokroku ich vlastných partnerských dohôd a programov.

Ak už bola partnerská dohoda prijatá, pričom jeden alebo viacero programov ešte nebolo prijatých, môže sa požiadať o samostatný presun prostredníctvom oznámenia Komisii o revízii obmedzeného súboru informácií obsiahnutých v partnerskej dohode [článok 11 ods. 1 písm. c), e) a h) všeobecného nariadenia, t. j. súm, ktoré sa majú previesť, a príslušného odôvodnenia, rozdelenia zdrojov podľa kategórie regiónu, ako aj zoznamu plánovaných programov s pridelenými finančnými prostriedkami podľa fondu a zodpovedajúcim národným príspevkom podľa kategórie regiónu].

Ak už bol program prijatý a je potrebné ho zmeniť s cieľom zohľadniť takýto prevod, uskutoční sa zjednodušený postup prijímania. Totižto na rozdiel od obvyklého postupu stanoveného v článku 40 ods. 2 všeobecného nariadenia sa o zmene konzultuje s monitorovacím výborom, nevyžaduje sa však jeho predchádzajúci súhlas.

Komisia navyše schváli zmenu programu do jedného mesiaca po jej predložení.

Zdroje podľa členských štátov na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027

Členský štát	Počiatočné pridelené prostriedky na roky 2021 – 2027 (mil. EUR)				Národné pridelené prostriedky spolu	Článok 26a – maximálny prevod (7,5 %)
	EFRR	ESF+	Kohézny fond	ENRAF		
BE	1 152	1 168	0	40	2 361	202
BG	5 741	2 625	1 266	85	9 718	732
CZ	10 426	2 701	6 365	30	19 523	1 485
DK	141	120	0	201	462	38
DE	10 913	6 527	0	212	17 652	1 384
EE	1 693	503	820	97	3 113	230
IE	396	508	0	142	1 046	89
EL	11 452	5 845	3 023	375	20 695	1 533
ES	23 540	11 153	0	1 120	35 814	2 654
FR	9 070	6 675	0	567	16 312	1 263
HR	5 356	1 983	1 182	244	8 764	653
IT	26 615	14 535	0	518	41 668	3 157
CY	467	222	178	38	906	67
LV	2 493	711	1 039	135	4 378	321
LT	3 464	1 136	1 419	61	6 081	457
LU	15	15	0	0	30	4
HU	13 360	5 507	2 602	38	21 507	1 629
MT	474	124	165	22	786	59
NL	506	414	0	98	1 018	97
AT	537	394	0	7	938	86
PL	47 417	14 913	9 283	512	72 125	5 413
PT	11 497	7 497	3 399	379	22 771	1 689
RO	17 070	8 239	3 538	162	29 009	2 191
SI	1 538	727	718	24	3 007	229
SK	8 117	2 404	1 613	15	12 150	926
FI	888	605	0	72	1 564	124
SE	863	707	0	116	1 685	144
EÚ27	215 021	97 958	36 610	5 310	355 083	26 869

B) Pridelené prostriedky z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka

Podľa návrhu Komisie na nariadenie o pláne REPowerEU majú členské štáty možnosť previesť časť pridelených prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Do nariadenia (EÚ) 2021/2115 o strategických plánoch SPP sa vloží osobitný článok s cieľom zaviesť do Mechanizmu na

podporu obnovy a odolnosti novú možnosť týkajúcu sa prevodov. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že na reformy a investície uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU pridelia najviac 12,5 % počiatkových pridelených prostriedkov z EPFRV. Členské štáty by tieto pridelené prostriedky mali použiť v súlade s navrhovanou zmenou nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti na podporu opatrení týkajúcich sa investícií do poľnohospodárskych podnikov v prospech poľnohospodárov alebo skupín poľnohospodárov, na zvýšenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov a udržateľného biometánu, t. j. vyrobeného z organického odpadu a poľnohospodárskych a lesných zvyškov, ako aj na zvýšenie energetickej efektívnosti obmedzením používania priemyselných hnojív.

Na to, aby členské štáty mohli využívať finančné prostriedky pridelené z EPFRV, musia predložiť (upravený) plán obnovy a odolnosti obsahujúci kapitolu venovanú plánu REPowerEU, ktorá obsahuje opis reforiem a investícií podporovaných pridelenými finančnými prostriedkami.

Členské štáty môžu požiadať o takéto pridelené prostriedky v rámci svojich strategických plánov SPP alebo prostredníctvom ich zmien. V tejto súvislosti by členské štáty a Komisia mali viesť diskusiu o najlepšej možnosti na základe stavu pokroku ich strategických plánov SPP. Táto zmena sa nezapočítava do maximálneho počtu žiadostí o zmenu stanoveného v článku 119 ods. 7.

Finančné prostriedky pridelené podľa článku 81a nariadenia o strategických plánoch SPP by sa mali vynaložiť na opatrenia, ktoré sú v súlade a v súčinnosti so strategickým rámcom ustanoveným členským štátom na podporu poľnohospodárstva a vidieckych oblastí, v súlade s cieľmi strategických plánov SPP. Pri príprave kapitoly venovanej plánu REPowerEU v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti by sa mali uskutočniť konzultácie so zainteresovanými stranami zapojenými do procesu týkajúceho sa strategických plánov SPP. Odporúča sa, aby sa do procesu zapojili ministerstvá poľnohospodárstva a/alebo riadiace orgány zodpovedné za vykonávanie EPFRV, keďže majú priamu skúsenosť s týmito projektmi v rámci EPFRV.

Ak už bol strategický plán SPP prijatý a je potrebné ho zmeniť s cieľom zohľadniť takýto prevod, uskutoční sa zjednodušený postup prijímania. Totižto na rozdiel od obvyklého postupu stanoveného v článku 119 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/2115 o strategických plánoch SPP Komisia najneskôr do jedného mesiaca od prijatia podania prijme alebo zamietne zmenený strategický plán SPP. Cieľom týchto krátkych lehôt na prijatie Komisiou je zabezpečiť, aby proces vykonávania strategického plánovania SPP pokračoval podľa plánu, a zabezpečiť, aby sa poľnohospodárom poskytla rýchla podpora v rámci SPP, ako aj v rámci kapitoly Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti venovanej plánu REPowerEU.

Navyše finančné prostriedky pridelené Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa zahrnú do pridelených prostriedkov minimálnych finančných alokácií na intervencie zamerané na dosahovanie špecifických environmentálnych a klimatických cieľov uvedených v článku 93 nariadenia o strategických plánoch SPP.

	<i>Počiatočné pridelené prostriedky</i>	<i>Článok 81a – maximálny prevod</i>
BE	414	51
BG	1 410	176
CZ	1 296	161
DK	380	47
DE	5 461	682
EE	440	55
IE	1 558	194
EL	2 785	348
ES	5 402	675
FR	7 297	912
HR	1 486	185
IT	6 750	843
CY	119	14
LV	587	73
LT	977	122
LU	62	7
HU	2 084	260
MT	100	12
NL	366	45
AT	2 600	325
PL	6 600	825
PT	2 703	337
RO	4 835	604
SI	551	68
SK	1 295	161
FI	1 772	221
SE	1 059	132
EÚ27	60 393	7 549

II. Dôvody úprav plánov obnovy a odolnosti

1. Článok 14 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti: prepracovanie plánu v súvislosti so žiadosťou o úver

Na podporu nových reforiem a investícií navrhovaných v upravených plánoch môžu členské štáty stále využívať financovanie za veľmi priaznivých podmienok financovania úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Členským štátom sa osobitne odporúča, aby využívali tento významný zdroj financovania, ktorý Komisia môže poskytovať do konca roku 2023, s cieľom financovať dodatočné reformy a investície, ktoré prispievajú k zrýchleniu realizácie cieľov plánu REPowerEU.

Konečná lehota na predkladanie všetkých žiadostí o úvery vrátane úverov pridelených podľa článku 14 ods. 6 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti je 31. august 2023, ako sa uvádza v článku 14 ods. 2 uvedeného nariadenia.

A) Posúdenie žiadostí o úverovú podporu

Podľa článku 14 ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa úverová podpora môže poskytovať do 31. decembra 2023. V súlade s tým by všetky dohody o úvere mali nadobudnúť platnosť do 31. decembra 2023. Pred uvedeným dátumom by teda Komisia a príslušné členské štáty mali podpísať dohody o úvere a Komisii by sa mali doručiť právne stanoviská potvrdzujúce splnenie všetkých ústavných a právnych požiadaviek súvisiacich s nadobudnutím platnosti týchto dohôd.

Žiadosť o úverovú podporu by mala byť dôkladne odôvodnená a mala by obsahovať predovšetkým:

- zdôvodnenie vyšších finančných potrieb,
- zoznam dodatočných reforiem a investícií so zodpovedajúcimi míľnikmi a cieľmi,
- odhady nákladov na prepracovaný plán obnovy a odolnosti.

Vyššie finančné potreby môžu byť výsledkom toho:

- že dotknutý členský štát predložil dodatočné reformy a investície,
- že dotknutý členský štát znížil svoj maximálny finančný príspevok, a tým upravil svoj plán obnovy a odolnosti s cieľom presunúť niektoré opatrenia z grantov na úvery, aby sa neznížila celková ambicióznosť jeho plánu.

Ak členské štáty žiadajú o úvery výlučne na financovanie opatrení, ktorými sa vykonávajú ciele plánu REPowerEU, opísané informácie by sa mali uviesť v kapitole venovanej plánu REPowerEU (pozri časť II oddiel I týkajúci sa kapitoly venovanej plánu REPowerEU).

Na základe týchto informácií Komisia posúdi žiadosti o úver individuálne pre každý členský štát. Vo svojom posúdení Komisia zväží príspevok dodatočného financovania k dosiahnutiu cieľov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a najmä to, či sa vďaka dodatočným opatreniam, ktoré sa majú podporiť prostredníctvom úverov, riešia výzvy identifikované v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny z roku 2022 a ciele plánu REPowerEU.

B) Výnimočné okolnosti podľa článku 14 ods. 6 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti

V súlade s článkom 14 ods. 6 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ak sú dostupné zdroje, výška úverovej podpory môže za výnimočných okolností presiahnuť úroveň 6,8 % HND. Komisia a Rada pri uplatňovaní uvedeného článku na základe návrhu Komisie posúdia potreby žiadajúceho členského štátu, ako aj žiadosti o úverovú podporu podľa tohto nariadenia, ktoré už predložili iné členské štáty alebo ktorých predloženie plánujú, pričom

uplatňujú zásady rovnakého zaobchádzania, solidarity, proporcionality a transparentnosti – podobne ako v prípade postupu, ktorým sa riadi Komisia pri prideľovaní dostupného objemu úverov v rámci nástroja SURE.

S cieľom uľahčiť riadne spracovanie žiadostí o úver presahujúcich úroveň 6,8 % sa členské štáty vyzývajú, aby svoj zámer vziať si úver oznámili čo najskôr a najneskôr 30 dní od nadobudnutia účinnosti nariadenia o kapitolách plánov obnovy a odolnosti venovaných plánu REPowerEU.

C) Doplnujúce informácie o úveroch

Podmienky financovania úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sú veľmi výhodné vďaka emisiám EÚ s vysokým ratingom a silnému dopytu investorov. V dohodách o úvere, ktoré spolu uzatvorili členské štáty a Komisia, sa stanovuje, že amortizované splátky istiny sa začnú splácať po uplynutí desaťročného obdobia odkladu, čo členským štátom umožní pred začiatkom splácania ťažiť z rastu vyvolaného reformami a investíciami. Po uplynutí počiatočného obdobia odkladu členské štáty budú musieť každoročne splácať sumu zodpovedajúcu 5 % vyplatených súm. Tieto podmienky sa budú uplatňovať rovnakým spôsobom na všetky členské štáty, ktoré dostávajú úvery z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

V júli 2021 Komisia uverejnila rozhodnutie, v ktorom sa stanovuje, ako sa náklady vynaložené na združený súbor financovania NextGenerationEU rozdelia medzi členské štáty, ktoré dostávajú úvery z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti³. Príslušné náklady sa alokujú prijímacím členským štátom na základe ich zodpovedajúceho podielu prijatej finančnej podpory. Touto metodikou alokácie nákladov a jej uplatňovaním sa zabezpečí objektívny, spravodlivý a jasne zdokumentovaný základ pre výpočet príslušného podielu všetkých nákladov a jeho alokáciu členským štátom, ktoré dostávajú úvery z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Výhody týchto atraktívnych podmienok financovania sa prenášajú na členské štáty, ktoré dostávajú úvery z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁴.

2. Článok 18 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti: aktualizácia plánu

Podľa článku 18 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti môžu členské štáty takisto aktualizovať svoje plány obnovy a odolnosti s cieľom zohľadniť aktualizovaný maximálny finančný príspevok na základe výpočtu uvedeného v článku 11 ods. 2. Konečný maximálny príspevok aktualizuje Komisia do 30. júna 2022. Po tejto aktualizácii majú členské štáty možnosť predložiť aktualizovaný plán, ako sa uvádza v článku 18 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Spôsoby aktualizácie plánov a rozsah

³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o novej stratégii financovania na financovanie nástroja NextGenerationEU [COM(2021) 250 final], ako aj rozhodnutí Komisie C(2021) 2501 a C(2021) 2502.

⁴ Viac informácií o operáciách financovania nástroja NextGenerationEU sa nachádza v správe uverejnenej 22. februára 2022 [COM(2022) 43 final].

predpokladaných úprav závisia od povahy zmeny konečných pridelených prostriedkov (t. j. revízia smerom nahor alebo nadol).

S cieľom zohľadniť aktualizáciu maximálneho finančného príspevku a právne zaviazat' sumu zodpovedajúcu 30 % finančného príspevku, ktorá bola vypočítaná v súlade s prílohou III k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, treba v roku 2023 zmeniť dohodu o financovaní. Je dôležité, aby všetky finančné prostriedky boli viazané ešte pred 31. decembrom 2023. Členské štáty by preto pri príprave žiadostí o aktualizáciu svojich plánov mali poskytnúť Komisii dostatočný čas na vykonanie posúdenia, ako aj Rade na postup schvaľovania.

Bez ohľadu na to, či sa členský štát rozhodne upraviť svoje plány obnovy a odolnosti, nový maximálny finančný príspevok sa musí zohľadniť v novom vykonávacom rozhodnutí Rady, pričom sa profil platieb prispôsobí tak, aby sa v ňom zohľadnili zmeny maximálneho finančného príspevku. Presné spôsoby úpravy profilu splátok sa musia dohodnúť na dvojstrannej úrovni medzi daným členským štátom a Komisiou.

A) Revízia smerom nahor

Členským štátom využívajúcim vyšší maximálny finančný príspevok sa dôrazne odporúča, aby v plnej miere využili dostupné dodatočné finančné prostriedky tým, že navrhnú relevantné nové reformy a investície alebo rozšíria už naplánované reformy a investície. Je dôležité, aby nové navrhované opatrenia prispievali k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU. V záujme využitia celého maximálneho finančného príspevku by odhadované náklady na tieto nové reformy a investície s príslušnými dodatočnými míľnikmi a cieľmi mali zodpovedať aspoň rozdielu medzi odhadovanými nákladmi na predchádzajúci prijatý plán obnovy a odolnosti a novým maximálnym finančným príspevkom.

Vzhľadom na povahu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti založeného na výsledkoch nemožno dodatočnú sumu vyplývajúcu z revízie finančného príspevku smerom nahor použiť na kompenzovanie zvýšenia odhadovaných nákladov na opatrenia uvedené v plánoch obnovy a odolnosti, ktoré už boli prijaté. Posúdenie odhadov nákladov sa uskutočnilo v rámci posúdenia počiatočných plánov obnovy a odolnosti. Navyše, ak sa členský štát rozhodne, že nevyužije zvýšenie maximálneho finančného príspevku, nie je potrebné aktualizovať ani plán, ani vykonávacie rozhodnutie Rady.

A napokon niekoľko členských štátov vypracovalo svoje pôvodné plány obnovy a odolnosti s odhadovanými celkovými nákladmi, ktoré sú vyššie ako počiatočný maximálny finančný príspevok, keďže očakávali revíziu tohto príspevku smerom nahor. Ak ich aktualizovaný príspevok ostane v rozsahu odhadovaných celkových nákladov na ich plány obnovy a odolnosti, ktoré už boli schválené, tieto členské štáty môžu využívať dodatočné finančné prostriedky bez potreby aktualizovať svoje plány obnovy a odolnosti.

B) Revízia smerom nadol

Aj keď sa konečný maximálny finančný príspevok zníži, členským štátom sa odporúča, aby naďalej vykonávali svoje prijaté plány obnovy a odolnosti, pričom sa majú opierať o alternatívne zdroje financovania. Vzhľadom na význam reforiem a investícií uvedených v plánoch obnovy a odolnosti z hľadiska riešenia výziev, ktorým sú vystavené členské štáty, by ich vykonávanie malo ostať kľúčovou prioritou. Ak by však niektorý členský štát chcel prispôbiť program investícií alebo reforiem v rámci svojho plánu obnovy a odolnosti, bude musieť predložiť aktualizovaný plán.

Revízia konečného maximálneho finančného príspevku smerom nadol nepredstavuje odôvodnenie zmenšenia rozsahu reforiem ani ich odstránenia z plánov. Reformy majú totiž nízke až takmer žiadne súvisiace náklady a ako také nie sú spojené s výškou maximálneho finančného príspevku. Prepracovaný plán navyše stále musí spĺňať všetky kritériá posudzovania a predovšetkým musí riešiť všetky odporúčania pre jednotlivé krajiny alebo podstatný súbor týchto odporúčaní.

Na účely kompenzácie zníženého maximálneho finančného príspevku a riešenia cieľov plánu REPowerEU sa členským štátom, ktoré čelia revízii smerom nadol, okrem financovania z vnútroštátnych prostriedkov odporúča, aby využili tieto možnosti:

- žiadosť o úver v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti,
- prevody z fondov politiky súdržnosti, ako sa uvádza v článku 26 všeobecného nariadenia a v článku 7 ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti,
- presunúť investície, ktoré sa realizujú do konca roku 2023, z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020, a to aj prostredníctvom iniciatívy REACT-EU, v súlade s pravidlom zrušenia viazanosti N + 3,
- presunúť niektoré investície naplánované v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do programov politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027.

Úvery na kompenzáciu revízie smerom nadol

Ako už bolo uvedené, členské štáty môžu žiadať o úvery až do 31. augusta 2023. Dotknutý členský štát má možnosť vziať si úver, a tak kompenzovať nižší maximálny finančný príspevok a riešiť nové ciele plánu REPowerEU. V takomto scenári sa uplatňujú podmienky článku 14 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Členský štát by mal v prepracovanom pláne obnovy a odolnosti vysvetliť, ktoré reformy a investície sa presúvajú z finančného príspevku (t. j. od grantov) smerom k úverom.

Prevody z fondov, na ktoré sa vzťahuje všeobecné nariadenie, do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti podľa článku 26 všeobecného nariadenia

Článok 7 ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti dáva členským štátom možnosť previesť zdroje pridelené v rámci zdieľaného riadenia do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a to najmä prostredníctvom fondov, na ktoré sa vzťahuje všeobecné nariadenie. Podľa článku 26 všeobecného nariadenia [nariadenie (EÚ) 2021/1060] sa do iných nástrojov EÚ môže previesť najviac 5 % prostriedkov fondov, na ktoré sa vzťahuje všeobecné nariadenie, na rozpočtové obdobie 2021 – 2027 výlučne v prospech dotknutého členského štátu, čo znamená, že už zrealizované prevody do iných nástrojov (napr. do programu Erasmus+) znižujú maximálnu sumu, ktorú možno previesť do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Vďaka tomuto ustanoveniu môže členský štát zvýšiť svoje zdroje, ktoré má dostupné v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, čím by sa mohla vykryť revízia konečného maximálneho finančného príspevku smerom nadol.

Členské štáty môžu požiadať o takéto prevody buď v rámci svojej partnerskej dohody, alebo v rámci zmien programu, prípade ak už bola partnerská dohoda schválená a jeden alebo viacero programov ešte nebolo prijatých, prostredníctvom oznámenia o revízii určitého obmedzeného súboru informácií v rámci partnerskej dohody. Členské štáty, ktoré chcú využiť túto možnosť, by mali s Komisiou prediskutovať, ktorý spôsob si vyberú, a to na základe stavu pokroku svojich partnerských dohôd a programov. Podľa článku 26 ods. 3 všeobecného nariadenia musia byť žiadosti o takýto prevod na základe zmeny programu náležite odôvodnené z hľadiska komplementárnosti a výsledkov, ktoré sa majú dosiahnuť.

V rámci odôvodnenia, ktoré sa má poskytnúť v súvislosti s týmto prevodom, sa členské štáty môžu opierať o skutočnosť, že reformy a investície v rámci plánu obnovy a odolnosti, ktoré budú vďaka týmto prevodom možné, by vo všeobecnosti mali pozitívne prispieť k dosiahnutiu cieľov sledovaných v rámci politiky súdržnosti. Napríklad veľa plánov obnovy a odolnosti obsahuje reformy na zlepšenie účinnosti verejnej správy alebo reformy verejného obstarávania, prostredníctvom ktorých sa zvýši účinnosť investícií členských štátov v rámci fondov politiky súdržnosti.

Táto možnosť previesť najviac 5 % podľa článku 26 všeobecného nariadenia sa môže využiť na kompenzáciu zníženia výšky pridelených prostriedkov v súvislosti s ktorýmkoľvek opatrením uvedeným v existujúcom pláne obnovy a odolnosti. Môže sa využiť aj na reformy a investície uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU. Treba rozlišovať medzi touto možnosťou a možnosťou previesť najviac 7,5 % v rámci nového navrhovaného článku 26a všeobecného nariadenia, podľa ktorého sa prevádzané zdroje môžu použiť výlučne na reformy a investície uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU, a o ktoré možno požiadať, iba ak členský štát už požiadal o prevody z daného fondu v maximálnej výške 5 % stanovenej v článku 26 všeobecného nariadenia.

Presun niektorých investícií naplánovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do programov z obdobia 2014 – 2020

Členské štáty, ktoré spozorujú zníženie svojho maximálneho finančného príspevku v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ktoré majú nevyužitú zdroje v rámci politiky súdržnosti, môžu presunúť niektoré svoje investície v rámci plánu obnovy a odolnosti do programov politiky súdržnosti z obdobia 2014 – 2020. Najmä vzhľadom na dodatočné zdroje poskytnuté v rámci iniciatívy REACT-EU veľa členských štátov môže stále pridávať nové projekty do programov, pokiaľ vyhovujú prioritám existujúcich programov s cieľom zabezpečiť úplnú absorpciu. Tieto investície okrem toho musia spĺňať pravidlá politiky súdržnosti vrátane pravidiel oprávnenosti týkajúcich sa zákonnosti a správnosti. Projekty musia byť v čase ukončenia programov, teda 15. februára 2025, dokončené a musia fungovať. Je dôležité, aby investície, ktoré sa presunuli z plánu obnovy a odolnosti do programov politiky súdržnosti, nesúviseli s míľnikmi a cieľmi uvedenými v žiadosti o platbu, ktorá už bola predtým predložená.

Konečná lehota 31. decembra 2023 pre oprávnené výdavky v rámci programov politiky súdržnosti z obdobia 2014 – 2020 sa musí dodržať. To v praxi znamená, že investície v rámci programov z obdobia 2014 – 2020 budú ešte uhradené, pokiaľ boli oprávnené výdavky vynaložené pred koncom roka 2023. V tejto súvislosti môže každá žiadosť o platbu podaná Komisii v rámci týchto programov súvisieť s akoukoľvek realizačnou fázou konkrétnej investície vrátane úvodnej fázy. Operácie však musia byť dokončené v čase ukončenia programu, pokiaľ sa postupne nezavádzajú do politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027. Investície v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré sú v ranej realizačnej fáze (napr. vyhlasovanie výziev na predkladanie žiadostí alebo výber prijímateľov), zrejme nebudú dostatočne vyspelé na to, aby sa presunuli do programov z obdobia 2014 – 2020. Členské štáty sa vyzývajú, aby sa zamerali na tie investície, ktoré už majú ranú realizačnú fázu za sebou a v prípade ktorých sa začalo konkrétne vykonávanie s platbami príslušným prijímateľom alebo dodávateľom.

Presun niektorých investícií naplánovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do programov politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027

Programy politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 ponúkajú dostatočný priestor z finančného aj časového hľadiska, aby boli schopné pojať investície pôvodne naplánované v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V tejto súvislosti treba pripomenúť tieto pravidlá:

- Prevedené projekty musia spĺňať pravidlá oprávnenosti politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 a iné pravidlá a musia patriť do rozsahu pôsobnosti programu, v rámci ktorého sa majú financovať.
- Tieto prevody nesmú viesť k tomu, že nebudú splnené požiadavky na tematické zameranie alebo požiadavky na ciele v oblasti klímy stanovené v rámci politiky súdržnosti.
- Podľa článku 63 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/1060 (všeobecné nariadenie) sa podpora z fondov neposkytne na operácie, ktoré sa fyzicky dokončili alebo plne vykonali ešte pred

predložením žiadosti o financovanie v rámci programu, bez ohľadu na to, či boli vykonané všetky súvisiace platby.

3. Článok 21 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti: zmena alebo nahradenie plánu, keďže plán alebo jeho časť z dôvodu objektívnych okolností už nemožno zrealizovať

Ak z dôvodu objektívnych okolností už nemožno zrealizovať jeden alebo viacero míľnikov a cieľov uvedených v prijatom pláne obnovy a odolnosti, dotknutý členský štát môže Komisii predložiť odôvodnenú žiadosť o zmenu svojho plánu obnovy a odolnosti. Komisia bude posudzovať každú odôvodnenú žiadosť individuálne. Členské štáty sa vyzývajú, aby pred formálnym predložením najprv viedli neformálny dialóg s útvarmi Komisie, predovšetkým s cieľom dosiahnuť spoločné chápanie praktických podmienok tohto postupu.

Pri navrhovaní zmeny alebo predkladaní nového plánu na základe článku 21 by členské štáty mali poskytnúť odôvodnenie týchto troch prvkov:

- 1) osobitných opatrení, ktoré už nemožno vykonať;
- 2) objektívnych okolností;
- 3) priamej súvislosti medzi navrhovanými zmenami a objektívnymi okolnosťami.

Po prvé, členský štát by mal odôvodniť, že prijatý Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti už nemožno zrealizovať:

- sčasti alebo úplne,
- v lehote Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (do roku 2026) alebo jednoducho vôbec, a to ani s odkladom.

Po druhé, dotknutý členský štát by mal odôvodniť, že nemožnosť realizácie (časti) plánu vyplýva z objektívnych okolností. Je dôležité, aby relevantné objektívne okolnosti boli riadne podložené dôkazmi a zdokumentované. Pri posudzovaní odôvodnenia, ktoré poskytol dotknutý členský štát, Komisia zohľadní najmä:

- *očakávanie okolností*: to, či boli objektívne okolnosti prítomné alebo či ich bolo možné primerane očakávať v čase prijatia plánu obnovy a odolnosti,
- *dostupnosť alternatívnych riešení*: to, či existujú alternatívne opatrenia, ktoré by dotknutý členský štát mohol primerane vykonávať s cieľom vykonať príslušné opatrenia stále bez potreby ich úpravy,
- *zodpovednosť členského štátu*: to, či dotknutý členský štát je primárne zodpovedný za výskyt objektívnych okolností, na ktoré sa odvoláva.

Po tretie, dotknutý členský štát by mal poskytnúť zoznam opatrení, ktoré sa majú zmeniť, opis konkrétnych navrhovaných zmien a vysvetlenie priamej súvislosti medzi navrhovanými zmenami a vplyvom objektívnych okolností, na ktoré sa pri odôvodňovaní zmeny odvoláva.

Navrhované zmeny by nemali mať vplyv na úroveň ambícií počiatočného plánu. Navyše opatrenia, ktorými sa nahrádzajú opatrenia považované za nevykonateľné, by mali čo najviac prispievať k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU (napr. prechod od plynových kotlov na tepelné čerpadlá).

Žiadosť súvisiaca s nárastom cien konkrétnych investícií

Po prvé, treba pripomenúť, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je nástroj založený na výsledkoch. Odhad nákladov na plán vykonali členské štáty a členské štáty dostali maximálne pridelené prostriedky nenávratnej podpory, pokiaľ sa tieto náklady rovnali uvedenému maximu alebo boli vyššie.

Po druhé, treba takisto poukázať na to, že členské štáty do určitej miery začlenili infláciu a svoje očakávania týkajúce sa budúcej inflácie do výpočtu nákladov. Predpoklady týkajúce sa inflácie, ak ich členské štáty určili, sa vo všeobecnosti používali individuálne pri každom opatrení. Tieto predpoklady posúdila Komisia v rámci posúdenia prijateľnosti a primeranosti odhadovaných nákladov v nadväznosti na veľmi podrobnú komunikáciu s členskými štátmi o predpokladoch použitých v prípade každej reformy a investície.

Ruská agresia voči Ukrajine však výrazne ovplyvnila ceny energií a stavebných materiálov a energetiku. Okrem toho vytvára ďalší tlak na celosvetové dodávateľské reťazce. Závažnosť tohto vývoja nebolo možné predvídať ani v čase zriadenia mechanizmu, ani v čase, keď väčšina členských štátov predložila svoje plány obnovy a odolnosti. Tento vývoj môže mať priamy vplyv na realizáciu niektorých investícií uvedených v plánoch obnovy a odolnosti a môže sa považovať za objektívne okolnosti, o ktoré sa opierajú žiadosti v rámci článku 21.

Ak veľký nárast nákladov na konkrétne opatrenie vedie k situácii, pri ktorej už nemožno zrealizovať súvisiaci míľnik alebo cieľ, členský štát môže požiadať o úpravu súvisiaceho míľnika alebo cieľa. Žiadosť by mala byť založená na dôkladnom odôvodnení. Členské štáty budú musieť poskytnúť dôkazy o priamom vplyve opatrení, ktoré chcú revidovať. Tieto nárasty takisto nemôžu predstavovať odôvodnenie zmeny investícií, ktoré sa priamo nedotýkajú cien surovín (napr. nákup zdravotníckeho vybavenia alebo výskumné granty určené na štúdie o sociálnom bývaní) ani významných obmedzení dodávateľského reťazca.

Uvedené nárasty cien nemôžu predstavovať objektívne okolnosti na revíziu reforiem, keďže reformy vo všeobecnosti nie sú závislé od nákladov. Žiadna žiadosť o zmeny by okrem toho nemala ohroziť celkové vykonávanie plánov obnovy a odolnosti.

4. Prehľad postupov

Tabuľka uvedená ďalej obsahuje prehľad postupov týkajúcich sa všetkých príslušných scenárov opísaných v predchádzajúcich oddieloch.

	Scenár	Potreba upraveného plánu obnovy a odolnosti/dodatku
--	--------	---

Dodatočné financovanie v rámci plánu REPowerEU	Členský štát uskutoční prevod v súlade s článkom 26 a 26a všeobecného nariadenia alebo s článkom 81a nariadenia o strategických plánoch SPP.	áno
	Členský štát chce využívať príspevok v rámci plánu REPowerEU uvedený v článku 21a nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.	áno
Aktualizácia maximálneho finančného príspevku smerom nahor	Zvýšenie maximálneho finančného príspevku prevyšujúce odhadované náklady na predchádzajúci prijatý plán obnovy a odolnosti, ktoré chce využiť členský štát.	áno
	Zvýšenie maximálneho finančného príspevku v rámci odhadovaných nákladov na predchádzajúci prijatý plán obnovy a odolnosti, ktoré chce využiť členský štát.	nie
	Členský štát nechce využiť zvýšenie.	nie
Aktualizácia maximálneho finančného príspevku smerom nadol	Členský štát kompenzuje zníženie z vnútroštátnych prostriedkov.	nie
	Členský štát chce aktualizovať plán s cieľom zohľadniť v ňom nižší maximálny finančný príspevok.	áno
	Členský štát si berie úver s cieľom kompenzovať zníženie.	áno
	Členský štát kompenzuje zníženie prostredníctvom prevodu (najviac 5 %) z fondov, na ktoré sa vzťahuje všeobecné nariadenie, na obdobie 2021 – 2027 (článok 26 všeobecného nariadenia).	áno
	Členský štát kompenzuje zníženie presunom niekoľkých investícií do programov politiky súdržnosti z obdobia 2014 – 2020.	áno

5. Prehľad možných úprav plánov

Očakáva sa, že úpravy počiatočných plánov budú v niektorých prípadoch vychádzať aspoň z dvoch a niekedy z troch právnych základov predložených v jednom dodatku. Tabuľka uvedená ďalej obsahuje zhrnutie uplatniteľného postupu. Treba pripomenúť, že v každom scenári uvedenom v tabuľke sa takisto uplatňuje povinnosť predložiť kapitolu venovanú plánu REPowerEU v súlade s článkom 21c návrhu Komisie.

Scenár	Právny základ Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti
Členský štát navrhne dodatočné opatrenia na riešenie cieľov plánu REPowerEU a na využitie príspevku uvedeného v článku 21a nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.	článok 18
Členský štát navrhne dodatočné opatrenia na riešenie cieľov plánu REPowerEU a na využitie dodatočnej úverovej podpory.	článok 14
Členský štát navrhne dodatočné opatrenia na riešenie cieľov plánu REPowerEU a uskutoční prevod zdrojov z fondov Únie v súlade s článkami 26 a 26a všeobecného nariadenia a s článkom 81a nariadenia o strategických plánoch SPP.	článok 18
Členský štát navrhne dodatočné opatrenia na riešenie cieľov plánu REPowerEU a na využitie revízie maximálneho finančného príspevku smerom nahor a dodatočnej úverovej podpory.	články 14, 18
Členský štát upraví plán obnovy a odolnosti s cieľom požiadať o úver: • na kompenzáciu revízie svojho maximálneho finančného príspevku smerom nadol, • a na financovanie dodatočných opatrení na riešenie cieľov plánu REPowerEU.	články 14, 18
Členský štát upraví plán obnovy a odolnosti prostredníctvom návrhu dodatočných opatrení, ktorými sa riešia ciele plánu REPowerEU, a týmto spôsobom: • využívajú revíziu maximálneho finančného príspevku smerom nahor, • reagujú na objektívnu zmenu okolností, ktorá bráni vykonaniu niektorých opatrení.	články 18, 21
Členský štát upraví plán obnovy a odolnosti prostredníctvom návrhu dodatočných opatrení, ktorými sa riešia ciele plánu REPowerEU, a prostredníctvom nahradenia existujúcich opatrení s cieľom: • využívať dodatočnú úverovú podporu, • postarať sa o objektívnu zmenu okolností, ktorá mu bráni vo vykonaní niektorých opatrení.	články 14, 21
Členský štát upraví plán obnovy a odolnosti prostredníctvom návrhu dodatočných opatrení, ktorými sa riešia ciele plánu REPowerEU, a prostredníctvom nahradenia existujúcich opatrení s cieľom: • využívať revíziu maximálneho finančného príspevku smerom nahor, • využívať dodatočnú úverovú podporu, • reagovať na objektívnu zmenu okolností, ktorá bráni vykonávaniu niektorých opatrení.	články 14, 18, 21
Členský štát upraví plán obnovy a odolnosti s cieľom zohľadniť objektívnu zmenu okolností, ktorá mu bráni vo vykonávaní niektorých opatrení prostredníctvom úpravy dotknutých opatrení na účely riešenia nových výziev.	článok 21

ČASŤ II: USMERNENIE K VYPRACOVANIU A PREDKLADANIU DODATKOV

Tento oddiel obsahuje všeobecné usmernenie k vypracovaniu a predkladaniu dodatku k prijatému plánu obnovy a odolnosti vrátane prípravy kapitoly venovanej plánu REPowerEU. V celej tejto časti sa výraz „úprava“ používa na označenie všetkých zmien prijatého plánu obnovy a odolnosti bez ohľadu na právny základ. Pri úprave svojich plánov by členské štáty mali poskytnúť dôkazy súvisiace s kritériami posudzovania stanovenými v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ako aj aktualizované informácie uvedené v článkoch 18 a 21c nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Rozsah poskytnutých nových informácií by mal byť primeraný zmenám navrhovaným v dodatku. Ak navrhované zmeny nemajú nijaký vplyv na oddiel, nie je potrebné vyplňať súvisiacu časť vzoru. Predloženie kapitoly venovanej plánu REPowerEU sa môže porovnať s dodatočným komponentom týchto osobitných reforiem a investícií. Nebude potrebná reštrukturalizácia už prijatého plánu a treba zabrániť akémukoľvek opakovaniu. Vysvetlenia týkajúce sa existujúcich opatrení podporovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj opatrení mimo mechanizmu, sa môžu obmedziť na nevyhnutné minimum, ako sa podrobnejšie uvádza ďalej.

Táto časť II je rozdelená na dva hlavné oddiely: po prvé, usmernenie k príprave kapitol venovaných plánu REPowerEU, a po druhé, usmernenie k informáciám, ktoré sa majú predkladať v rámci všeobecnej úpravy plánov obnovy a odolnosti.

I. Kapitola venovaná plánu REPowerEU

1. Právny základ a ciele plánu REPowerEU

Cieľom návrhu Komisie na nariadenie o kapitolách plánov obnovy a odolnosti venovaných plánu REPowerEU je upraviť príslušný právny rámec tak, aby bol vhodnejší na riešenie cieľov plánu REPowerEU. V článku 21c ods. 1 v navrhovanom znení sa vymedzuje súbor cieľov plánu REPowerEU.

Členské štáty, ktoré sa rozhodnú upraviť svoje plány obnovy a odolnosti, musia na dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU zároveň predložiť kapitolu venovanú plánu REPowerEU. Predloženie tejto kapitoly sa môže spojiť s inými druhmi úprav plánu obnovy a odolnosti, ako sa vysvetľuje v časti I.

Kapitola venovaná plánu REPowerEU by mala obsahovať krátky prehľad všetkých reforiem a investícií, ktoré má vykonať členský štát, aby splnil ciele plánu REPowerEU. V praxi môže mať kapitola venovaná plánu REPowerEU podobu osobitného komponentu plánu obnovy a odolnosti. Okrem začlenenia kapitoly venovanej plánu REPowerEU ako osobitného komponentu plánu obnovy a odolnosti by sa úprava plánu obnovy a odolnosti mala doplniť aj

inými informáciami požadovanými v článkoch 18 a 21c v navrhovanom znení, ktoré sú predstavené ďalej v oddieloch I.2 a II.

2. Obsah kapitol venovaných plánu REPowerEU

A) Reformy a investície financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti uvedené v kapitolách venovaných plánu REPowerEU

Členské štáty by vo svojej kapitole venovanej plánu REPowerEU mali navrhnúť reformy a investície, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že reformy a investície by mali prispievať k účinnému riešeniu všetkých alebo významnej podskupiny výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vrátane odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré sa majú prijať v cykle semestra v roku 2022, v ktorých sa spomínajú okrem iného energetické výzvy, ktorým čelia členské štáty.

Na financovanie stanovené v článkoch 21a a 21b sú oprávnené len reformy a investície, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU. Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby podporovali uvedené opatrenia prostredníctvom úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti podľa článku 14. Reformy a investície uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU, ako sa uvádza v článku 21c ods. 1 návrhu Komisie, označujú reformy a investície, ktoré doteraz neboli zahrnuté v pláne obnovy a odolnosti členského štátu [ako sa uvádza v článku 21c ods. 2 písm. a)] a ktoré boli navrhnuté tak, aby riešili ciele plánu REPowerEU.

Kapitola venovaná plánu REPowerEU môže za obmedzených okolností zahŕňať opatrenia, ktoré boli doteraz súčasťou plánov obnovy a odolnosti, tieto opatrenia by sa však mali rozšíriť do takej miery, aby ich bolo možné považovať za „nové“ opatrenia. Na dodatočné financovanie sú oprávnené iba investície, keď zmeny vedú k podstatnému zlepšeniu, ktoré sa odráža v návrhu a úrovni míľnikov a cieľov, čo vedie k lepšej výkonnosti pri pohľade na kvantifikáciu úspor energie alebo úspor v oblasti spotreby fosílnych palív. Napríklad členský štát môže zachovať opatrenie v existujúcom komponente, ale môže výrazne zvýšiť cieľ v rámci kapitoly venovanej plánu REPowerEU s cieľom využiť nové dostupné financovanie (napr. kapacita výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie zvýšená z 1 000 MW na 1 300 MW sa uvedie ako zvýšenie o 300 MW).

Pri vypracúvaní svojich kapitol venovaných plánu REPowerEU by členské štáty mali zabezpečiť, aby reformy a investície uvedené v kapitolách venovaných plánu REPowerEU boli doplnené zodpovedajúcim súborom míľnikov a cieľov.

Investície a reformy kapitol venovaných plánu REPowerEU s cieľom diverzifikovať dodávky z iných krajín ako z Ruska a znížiť dopyt po plyne z krátkodobého hľadiska by sa mali stanoviť s ohľadom na ducha solidarity, pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok energie. Na tento účel by sa mali dimenzovať tak, aby nákladovo efektívne riešili regionálne a vnútroštátne potreby a aby

zohľadňovali prehľad EÚ týkajúci sa krátkodobej pripravenosti na prerušenie dodávok plynu poskytovaný členským štátom.

Príklady investícií, ktoré sa môžu zahrnúť do kapitol venovaných plánu REPowerEU

Niekoľko druhov investícií prispievajúcich k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU, ktoré by sa mohli podporovať v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V prípade investícií do plynárenskej infraštruktúry je dôležité, aby boli v súlade s výsledkami posúdenia potrieb dodatočnej energetickej infraštruktúry uvedenými v oznámení Komisie o REPowerEU z 8. marca 2022 [COM(2022) 108 final] a diskusiami s členskými štátmi v regionálnych skupinách na vysokej úrovni fungujúcich v kontexte politiky v oblasti TEN-E. Tieto investície môžu konkrétne súvisieť:

- so zvýšením kapacity výroby udržateľného biometánu a čistého alebo bezfosílného vodíka,
- so snahou o zníženie spotreby energie a fosílnych palív (energetická šetrnosť),
- so zrýchlením využívania čistého alebo bezfosílného vodíka v sektoroch, ktoré ťažko dekarbonizovať, a to prostredníctvom uľahčenia technologickej zmeny na vodíkové procesy a aplikácie,
- s vodíkovou infraštruktúrou vrátane vodíkovodov, zariadení na uskladnenie vodíka a prístavných terminálov,
- s opatreniami v oblasti energetickej efektívnosti a dekarbonizácie v priemyselných odvetviach, najmä v tepelných procesoch, so systémami riadenia na strane spotreby a s reakciou na strane spotreby,
- s programami obnovy a technológiami na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov a dekarbonizácie vykurovania, ako je zavádzanie tepelných čerpadiel, diaľkové vykurovanie využívajúce obnoviteľné zdroje energie, fotovoltické strešné panely, uskladňovanie energie, inteligentné termostaty a izolácia najvyššej kvality,
- s programami na podporu auditov energetickej efektívnosti a poradenstva pre domácnosti a podniky,
- s elektrifikáciou priemyselných procesov a technológiami, ktorými sa má nahradiť používanie plynu v priemyselných tepelných procesoch (najmä nízkotepelných), parných a surovinových použitíach,
- so zariadeniami na uskladňovanie energie a zariadeniami na skladovanie plynu,
- s kapacitou výroby obnoviteľných zdrojov energie,
- s rozvojom národnej elektrickej distribučnej a prenosovej sústavy,
- s vybudovaním elektrických spojovacích vedení,
- s infraštruktúrou a zariadeniami, ktoré umožňujú diverzifikovať zdroje plynu členských štátov, vrátane terminálov LNG (ako napr. plávajúce zariadenia na uskladňovanie a splyňovanie LNG), plynovodov a zásobníkov na plyn a s ich kybernetickou bezpečnosťou,
- s rozvojom hodnotových reťazcov kľúčových materiálov, technologických komponentov a vybavenia súvisiacich so zelenou transformáciou,

- s rekvalifikáciou a zvyšovaním úrovne zručností s cieľom uľahčiť prerozdelenie zdrojov v prospech nových pracovných miest, a to najmä v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov a v iných odvetviach ekologického hospodárstva
- s podporou elektrifikácie dopravnej infraštruktúry vrátane železníc a zavádzania alternatívnych infraštruktúr nabíjajúcich a čerpacích staníc, ktoré zásobujú vozidlá elektrinou alebo vodíkom na účely dopravy,
- s vozidlami verejnej dopravy s nulovými emisiami, ktoré majú značný a priamy vplyv z hľadiska znižovania dopytu po fosílnych palivách.

V prípade opatrení prispievajúcich k bezpečnosti dodávok energie, ako sú energetické infraštruktúry a zariadenia, spojovacie vedenia alebo výrobné kapacity, sa členské štáty vyzývajú, aby venovali pozornosť kybernetickej bezpečnosti projektov s cieľom čo najviac minimalizovať potenciálne riziká narušenia dodávok energie.

Príklady reforiem, ktoré sa môžu zahrnúť do kapitol venovaných plánu REPowerEU

Okrem toho existujú rôzne druhy reforiem, ktoré by členské štáty mohli zvážiť s cieľom maximalizovať dosah investícií realizovaných v rámci plánu REPowerEU. Patria sem:

- reformy, ktorými sa zrýchľujú postupy udeľovania povolení na projekty v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a skracuje čas ich zavádzania, ako aj reformy súvisiace so zlepšovaním sieťovej infraštruktúry doplnené nevyhnutným posilnením správy, aby zvládla zrýchlenie a vyšší počet žiadostí o povolenie,
- transparentné harmonogramy aktualizácií distribučných sústav a aukcií energie z obnoviteľných zdrojov,
- programy na poistenie a zmiernenie rizika v prípade investícií do projektov rozvoja/modernizácie vykurovania využívajúceho obnoviteľné zdroje energie a diaľkového vykurovania, programy plánovaných výmen vykurovacích systémov využívajúcich fosílnu palivá za obnoviteľné technológie, daňové stimuly pre podniky a spotrebiteľov na podporu prechodu od vykurovania fosílnymi palivami na nízkouhlíkové možnosti (vykurovanie využívajúce obnoviteľné zdroje energie, diaľkové vykurovanie využívajúce obnoviteľné zdroje energie, využívanie priemyselných sietí využívajúcich odpadové teplo a chladenie) a na podporu zavádzania miestnych kapacít výroby energie z obnoviteľných zdrojov⁵,
- stimuly na podporu vytvárania kvalitných pracovných miest v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov a v iných odvetviach ekologického hospodárstva vrátane

⁵ Pokiaľ ide o príklady najlepších postupov a o komplexné informácie a posúdenie vplyvu týkajúce sa technológií vykurovania a chladenia využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, možností dekarbonizácie, scenárov a možných opatrení vrátane informačných listov, údajov a posúdení vplyvu pre jednotlivé krajiny, členským štátom sa odporúča, aby si preštudovali súbor štúdií týkajúcich sa odvetvia vykurovania a chladenia, ktorý je k dispozícii na adrese: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/heating-and-cooling_en.

cielených a vhodne navrhnutých stimulov na prijímanie do zamestnania a na zmenu pracovného miesta,⁶

- reformy na zvýšenie flexibility energetického systému, umožnenie účasti na trhoch s elektrinou pre zdroje na strane spotreby a na vytvorenie stimulov pre reakciu na strane spotreby vrátane uskladňovania energie,
- stimuly na zvýšenie úrovne zručností súčasnej pracovnej sily a vyškolenie kvalifikovaných pracovníkov v odvetví stavebníctva, ako sú inštalatéri vykurovania využívajúceho obnoviteľné zdroje energie,
- navrhnutie vhodného legislatívneho rámca pre čistý alebo bezfosílny vodík, jeho prepravu a skladovanie,
- stimuly na zavádzanie alternatívnych infraštruktúr nabíjajúcich a čerpacích staníc, ktoré zásobujú vozidlá elektrinou alebo vodíkom na účely dopravy,
- rozvoj trhu práce a informovanosti a očakávaní pre oblasť zručností, ako aj prispôsobenie učebných plánov vzdelávania a odbornej prípravy potrebám zelenej transformácie.

Cezhraničné a viacnárodné projekty podporujúce ciele plánu REPowerEU

Členským štátom sa dôrazne odporúča, aby vypracovali a posilnili cezhraničné iniciatívy. Projekty spoločného záujmu vybrané v rámci politiky v oblasti transeurópskej energetickej siete (TEN-E) sú oprávnené na získanie podpory z Nástroja na prepájanie Európy. Nástroj na prepájanie Európy popri projektoch spoločného záujmu podporuje aj cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vypracované aspoň dvomi členskými štátmi na základe mechanizmov spolupráce stanovenými v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov. Tieto projekty už prispievajú k cieľom plánu REPowerEU tým, že poskytujú alternatívu k fosílnym palivám v podobe energie z obnoviteľných zdrojov, znižujú závislosť od dovozu a lepšie využívajú potenciál Európy z hľadiska obnoviteľných zdrojov energie.

Členské štáty by pri zvažovaní, ktoré opatrenia navrhnu na dodatočnú finančnú podporu zo zdrojov financovania plánu REPowerEU v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, mali uprednostňovať projekty, ktoré sa nefinancujú z Nástroja na prepájanie Európy. Členským štátom sa konkrétne odporúča, aby zvážili možnosť financovať dodatočné plynárenské projekty určené na základe posúdenia potrieb v oblasti infraštruktúry, ktoré sa vykonalo na účely plánu REPowerEU, v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti môže napríklad zohrávať zásadnú úlohu pri realizácii ambície členských štátov ďalej rozvíjať kľúčové hodnotové reťazce, najmä v oblasti cezhraničného prenosu energie, čistého alebo bezfosílného vodíka a dodávok kritických surovín.

B) Opatrenia prispievajúce k plánu REPowerEU, ktoré už sú súčasťou plánov obnovy a odolnosti

Na to, aby kapitoly venované plánu REPowerEU mohli byť úplné a samostatné, by mali obsahovať opis toho, ako opatrenia, ktoré už sú súčasťou prijatých plánov obnovy a odolnosti,

⁶ Pozri aj COM(2021) 801 final zo 14. decembra 2021.

prispievajú k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU [článok 21c ods. 2 písm. a) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti zmeneného návrhom Komisie].

Kapitoly venované plánu REPowerEU by mali obsahovať zoznam týchto opatrení, ako aj stručné vysvetlenie ich prínosu k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU. Cieľom nie je presunúť opatrenia v rámci existujúcich komponentov do kapitoly venovanej plánu REPowerEU, aby sa zabránilo zmene štruktúry celého plánu obnovy a odolnosti, čo by mohlo mať vplyv na vyváženosť a koherentnosť, ale vysvetliť prínos, ktorými existujúce opatrenia prispievajú k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU.

Na tento účel by sa mala použiť táto tabuľka:

Referenčné číslo FENIX	Názov opatrenia	Príspevok k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU	Očakávané zníženie dovozu fosílnych palív
CX.RX	<i>Reforma environmentálnej dane</i>	Poskytnutím stimulov podnikom a jednotlivcom na prechod k vozidlám s nulovými a nízkymi emisiami sa zabezpečí nižšia spotreba fosílnych palív, čím sa zníži závislosť od dovozu týchto palív zo zahraničia.	
CY.IY	Obnova budov	Obnova X miliónov štvorcových metrov s cieľom zvýšiť úspory energie aspoň o 30 %.	
CZ.IZ	Veterná energia na mori	Inštalácia veterných elektrární na mori s výkonom 500 MW	

C) Opatrenia REPowerEU financované z iných zdrojov ako z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Ak má kapitola venovaná plánu REPowerEU poskytnúť komplexný prehľad všetkých opatrení, ktoré budú prispievať k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU, táto kapitola by mala obsahovať aj dôležité opatrenia financované z iných zdrojov, či už na vnútroštátnej úrovni, alebo na úrovni Únie, ktoré takisto prispievajú k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU. Dôležité je, že tieto opatrenia sa nezohľadňujú pri určovaní dostupného financovania v rámci plánu obnovy a odolnosti. Ani na tieto opatrenia sa nevzťahujú požiadavky na audit a kontrolu stanovené v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Monitorovanie opatrení REPowerEU, ktoré sa nefinancujú z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, sa vykonáva predovšetkým v rámci európskeho semestra. Pri každom opatrení REPowerEU financovanom z iných zdrojov ako z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti by členské štáty mali v kapitole venovanej plánu REPowerEU uviesť tieto informácie:

- názov opatrenia,
- odhadované náklady a zdroje financovania,
- cieľ opatrenia a súvislosť s cieľmi plánu REPowerEU,
- spôsoby vykonávania,
- hlavné kroky a súvisiaci kalendár vykonávania,
- odhadovaný vplyv opatrenia, napr. úspory/diverzifikácia zdrojov dovozu plynu, celkové úspory energie, inštalovaný výkon výroby energie z obnoviteľných zdrojov, očakávané zníženie emisií skleníkových plynov,
- odkaz na opatrenia plánu obnovy a odolnosti, ktoré opatrenie plánu REPowerEU dopĺňa alebo ktoré dopĺňajú toto opatrenie (ak existujú).

Členské štáty by mali príkladmi doložiť doplnkovosť medzi opatreniami uvedenými v ich kapitole venovanej plánu REPowerEU. Predovšetkým by mali vysvetliť, ako sa opatrenia navzájom posilňujú.

Okrem opisu všetkých opatrení uvedených v predchádzajúcich oddieloch by sa v kapitolách venovaných plánu REPowerEU malo vysvetliť, že kombinácia všetkých týchto opatrení je koherentná, účinná a primeraná na dosahovanie cieľov plánu REPowerEU [článok 21c ods. 2 písm. c) návrhu Komisie, ktorým sa mení nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti].

- V reakcii na požiadavku „*koherentnosti*“ sa od členských štátov očakáva, že uvedú svoje dôvody pridania opatrení uvedených v kapitole venovanej plánu REPowerEU k opatreniam, ktoré už existujú alebo sa plánujú. Mali by vysvetliť, prečo tieto opatrenia vyplňajú ostávajúce medzery na vnútroštátnej úrovni a/alebo na úrovni EÚ, ktorých riešeniu sa predchádzajúce opatrenia doteraz nevenovali.
- Pokiaľ ide o kritérium „*účinnosti*“, treba odôvodniť, prečo sú opatrenia REPowerEU vo všeobecnosti vhodné na uvedené účely, a ako to dosahujú.
- Ak majú členské štáty poskytnúť uspokojivý argument zásadou „*proporcionality*“, mali by opísať to, ako sú opatrenia uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU primerané tomu, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU, a ako rovnováha oprávnených záujmov podporuje dotknuté opatrenia.

Členské štáty by mali poskytnúť kvantitatívnu analýzu príspevku svojich opatrení REPowerEU k cieľu stanovenému v pláne REPowerEU.

3. Posúdenie kapitoly venovanej plánu REPowerEU

Ako sa uvádza v článku 21c ods. 4 návrhu na zmenu nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ostatné ustanovenia nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa uplatňujú *mutatis mutandis* na reformy a investície kapitoly venovanej plánu REPowerEU, pokiaľ sa nestanovuje inak. Reformy a investície uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU a financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti teda budú

tvoriť neoddeliteľnú súčasť plánov obnovy a odolnosti. Mali by spĺňať všetky podmienky článku 18 a vzťahujú sa na ne kritériá posudzovania stanovené v článku 19 a prílohe V, pokiaľ sa nestanovuje inak, a to najmä vo vzťahu k digitálnemu označovaniu podľa článku 19 ods. 3 písm. f) a oddielu 2.6 prílohy V k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

A) Výnimka z povinnosti prispievať k digitálnemu cieľu na úrovni 20 %

Bez toho, aby bolo dotknuté, čo už bolo uvedené, v súlade s článkom 21c ods. 3 návrhu na zmenu nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti podliehajú reformy a investície uvedené v kapitolách venovaných plánu REPowerEU, ktoré sa majú financovať v rámci nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, metodike digitálneho označovania spomínanej v článku 19 ods. 3 písm. f) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a stanovenej v prílohe VII k uvedenému nariadeniu, podpora na opatrenia v rámci kapitoly venovanej plánu REPowerEU sa však nezohľadní vo výpočte, ktorého cieľom je zistiť, či bol dosiahnutý digitálny cieľ na úrovni 20 %. Vzhľadom na bezprecedentnú naliehavosť a závažnosť výziev v oblasti energetiky, ktorým čelí Únia, je takáto výnimka nevyhnutná, aby sa zabezpečilo, že sa digitálnym označovaním nezníži schopnosť členských štátov financovať opatrenia prispievajúce k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU.

Hoci sú reformy a investície navrhované v kapitole venovanej plánu REPowerEU vyňaté z výpočtu digitálneho cieľa, členské štáty sa vyzývajú, aby navrhli digitálne investície týkajúce sa cieľov plánu REPowerEU. Takéto investície by mohli napríklad zahŕňať:

- digitalizáciu energetických sietí vrátane inteligentných sietí,
- zavedenie inteligentných meradiel, systémov inteligentného nabíjania, systémov inteligentného riadenia a senzorov spojených s prácami v oblasti obnovy zameranej na energetickú efektívnosť,
- klimatickú neutralitu dátových centier a sietí a opätovné použitie ich odpadového tepla,
- kybernetickú bezpečnosť energetického systému, ktorá je zásadná z hľadiska bezpečnosti dodávok energie,
- dátové infraštruktúry, ktoré umožňujú rozsiahly rozvoj reakcie na strane spotreby (napr. so spoločným európskym dátovým priestorom v oblasti energetiky) a uskladňovania energie,
- opatrenia týkajúce sa digitalizácie dopravy, ktoré sa sčasti týkajú znižovania emisií skleníkových plynov,
- digitálne zručnosti alebo aplikácie na posilnenie postavenia odberateľov energií.

A napokon na účely plnenia digitálnych ambícií Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa digitálne označovanie bude naďalej uplatňovať na všetku podporu opatrení navrhnutých v prepracovaných plánoch obnovy a odolnosti, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti článku 21c ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

B) Dodatočné kritérium posudzovania súvisiace s cieľmi plánu REPowerEU

Navyše reformy a investície uvedené v kapitolách venovaných plánu REPowerEU a financované v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa posúdia podľa dodatočného 12. kritéria posudzovania uvedeného v oddiele 2.12 prílohy V k navrhovanej zmene nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti súvisiaceho s ich skutočným príspevkom k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU. Podľa prílohy V k návrhu Komisie sa toto kritérium môže považovať za splnené, ak uvedené opatrenia spĺňajú jeden z týchto cieľov:

- zlepšujú energetickú infraštruktúru a zariadenia, aby mohli okamžite uspokojovať potreby týkajúce sa bezpečnosti dodávok energie, pokiaľ ide o ropu a plyn, a najmä s cieľom umožniť diverzifikáciu dodávok v záujme Únie ako celku,
- zvyšujú energetickú hospodárnosť budov, prispievajú k dekarbonizácii priemyslu, zvyšujú produkciu a využívanie udržateľného biometánu a čistého alebo bezfosílného vodíka a zvyšujú podiel energie z obnoviteľných zdrojov,
- odstraňujú interné a cezhraničné prekážky prenosu energie, najmä budovaním prepojení s inými členskými štátmi, alebo podporujú dopravu s nulovými emisiami a jej infraštruktúru vrátane železníc,
- podporujú uvedené ciele prostredníctvom rýchlejšej rekvalifikácie pracovníkov smerom k zeleným zručnostiam a podporujú hodnotové reťazce v oblasti kľúčových materiálov a technológií spojených so zelenou transformáciou,

a musia spĺňať aj túto podmienku:

- komplementárnosť a významný príspevok reforiem a investícií uvedených v kapitole venovanej plánu REPowerEU (článok 21c ods. 1) spoločne s ďalšími opísanými opatreniami [článok 21c ods. 2 písm. a) a b)] zameranými na dosiahnutie diverzifikácie dodávok energie alebo zníženie závislosti od fosílnych palív do roku 2030.

C) Meranie vplyvu

Členské štáty by mali preukázať, že prostredníctvom daných investícií a reforiem sa dosiahnu ciele plánu REPowerEU, a to na základe merania:

- zníženia dovozu fosílnych palív z Ruska,
- odhadovaného zníženia dovozu plynu z Ruska v miliardách kubických metrov, ktoré sa podarilo ušetriť, prostredníctvom rovnocenných opatrení,
- odhadovaného zníženia spotreby energie,
- modernizácie sieťovej infraštruktúry v prospech decentralizácie, integrácie trhov alebo zvýšenia bezpečnosti dodávok energie.

Kapitola venovaná plánu REPowerEU by mala obsahovať tabuľku, v ktorej sa uvedie povaha každého opatrenia (t. j. či ide o nové alebo upravené opatrenie, existujúce opatrenia plánu obnovy a odolnosti, opatrenia financované z iných zdrojov), ich predpokladaný vplyv na zníženie dovozu zemného plynu z Ruska, a to v miliardách kubických metrov.

<i>Názov opatrenia</i>	<i>Predpokladané zníženie dovozu zemného</i>
------------------------	--

	<i>plynu z Ruska v roku 2027 v porovnaní s rokom 2019 (v miliardách kubických metrov)</i>
Reforma X	
Investícia Y	
Spolu	

D) Zásada „výrazne nenarušiť“:

Podľa návrhu Komisie opatrenia, ktorými sa vylepšuje energetická infraštruktúra a zariadenia, aby mohli okamžite uspokojovať potreby týkajúce sa bezpečnosti dodávok energie, pokiaľ ide o ropu a plyn, a najmä s cieľom umožniť diverzifikáciu dodávok v záujme Únie ako celku, nemusia dodržiavať zásadu „výrazne nenarušiť“. To sa týka predovšetkým investícií do plynárenských a ropných kapacít, ktoré sú kritické na zabezpečenie veľmi rýchleho zníženia závislosti od ruských dodávateľov. Táto odchýlka sa týka opatrení nevyhnutných na zaručenie krátkodobej bezpečnosti dodávok energie a nemala by brániť celkovému pokroku pri dosahovaní cieľov v oblasti klímy do roku 2050, pričom sa zohľadňujú národné energetické a klimatické plány.

Všetky ostatné opatrenia súvisiace s cieľmi plánu REPowerEU musia byť v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Vo všeobecnosti sa súladom so zásadou „výrazne nenarušiť“ podporuje dosahovanie cieľov plánu REPowerEU v súlade s týmito hlavnými princípmi:

- Opatrenia, v prípade ktorých existuje technologicky a ekonomicky uskutočniteľná alternatíva s malým vplyvom na životné prostredie, sú vo všeobecnosti v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Ide najmä o opatrenia, ktoré nie sú založené na fosílnych palivách, ale na obnoviteľných zdrojoch energie. Tým sa nielen znižuje závislosť od dovozu fosílnych palív z Ruska, ale zvyšuje sa aj kvalita životného prostredia.
- V prípade opatrení, pri ktorých neexistuje technologicky a ekonomicky uskutočniteľná alternatíva s malým vplyvom na životné prostredie, môžu členské štáty preukázať súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ tým, že navrhnu najlepšie dostupné úrovne environmentálneho správania v danom odvetví. Tým sa môžu ohroziť činnosti a aktíva používajúce menej fosílnych palív alebo žiadne fosílné palivá. Zásada „výrazne nenarušiť“ teda podporuje znižovanie závislosti od dovozu, čím prispieva k cieľom REPowerEU.

Tieto princípy podporujú najmä druhý pilier plánu REPowerEU, v rámci ktorého sa požadujú investície do integrovaného energetického systému pre celú Úniu, ktorý bude prevažne založený na energii z obnoviteľných zdrojov a na výrazne vyššej energetickej efektívnosti s cieľom znížiť závislosť EÚ od fosílnych palív.

Veľa opatrení podporujúcich ciele plánu REPowerEU už bolo začlenených do prijatých plánov obnovy a odolnosti a potvrdilo sa, že sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Ide o opatrenia

na podporu energie z obnoviteľných zdrojov, na zavádzanie nadčasovej flexibilnej energetickej infraštruktúry a na zvýšenie energetickej efektívnosti. S cieľom uľahčiť prípravu upravených plánov sa v príkladoch uvedených ďalej objasňuje, ako zabezpečiť súlad ďalších opatrení REPowerEU so zásadou „výrazne nenarušiť“ v prípade cieľa zmierňovania zmeny klímy.

Dekarbonizácia priemyslu: *V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti opatrenie, ktorým sa podporujú zariadenia, na ktoré sa vzťahuje systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Európskej únii (EU ETS), musí v súlade s poznámkou pod čiarou č. 27 technického usmernenia dosiahnuť plánované emisie skleníkových plynov, ktoré sú výrazne nižšie ako príslušné referenčné úrovne⁷. Hoci v prípade niektorých z týchto činností v súčasnosti neexistuje technologicky a ekonomicky uskutočniteľná alternatíva s malým alebo žiadnym vplyvom na životné prostredie, týmto prístupom sa podporí zníženie používania fosílnych palív, a tak sa zníži závislosť EÚ od dovozu. Na výrobu vodíka sa odporúča používanie obnoviteľných zdrojov energie.*

Väčšia elektrifikácia: *V technickom usmernení týkajúcom sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ sa uvádza, že opatrenia na podporu väčšej elektrifikácie (napr. v odvetviach priemyslu, dopravy a budov) sa považujú za zlučiteľné s kritériom dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ v oblasti zmierňovania zmeny klímy za predpokladu, že členské štáty odôvodnia, že väčšia elektrifikácia je sprevádzaná aj zvýšením kapacity výroby energie z obnoviteľných zdrojov na vnútroštátnej úrovni. Členské štáty môžu do svojich upravených plánov začleniť (dodatočné) opatrenia na podporu ďalšej elektrifikácie kľúčových odvetví, ktoré v kombinácii s elektrinou z obnoviteľných zdrojov majú priamo podporovať ciele plánu REPowerEU.*

II. Všeobecné usmernenie týkajúce sa úpravy plánov obnovy a odolnosti

V nasledujúcich oddieloch sa uvádza prehľad prvkov, ktoré by členské štáty mali zohľadniť vo svojom upravenom pláne obnovy a odolnosti. Toto usmernenie je venované najčastejším otázkam členských štátov a poskytuje praktické pokyny týkajúce sa toho, akú štruktúru má mať dodatok k plánu obnovy a odolnosti v súlade s požiadavkami článku 18 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

S cieľom zabezpečiť konzistentnosť úpravy dodatku a plánu obnovy a odolnosti sa ďalej uvedená štruktúra riadi podľa usmernenia k plánom obnovy a odolnosti z januára 2021. Členským štátom sa odporúča, aby naďalej používali rovnakú štruktúru svojich plánov obnovy a odolnosti a aby obmedzili zmeny v existujúcich oddieloch týchto plánov.

⁷

Ak sa podporovanou činnosťou dosiahnu plánované emisie skleníkových plynov, ktoré nie sú výrazne nižšie (hoci sú stále nižšie) ako príslušné referenčné úrovne, malo by sa poskytnúť vysvetlenie dôvodov, prečo to nie je možné. Referenčné úrovne stanovené pre bezodplatné pridelovanie emisných kvót v prípade činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EÚ na obchodovanie s emisiami, ako sa uvádza vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2021/447.

1. Ciele úprav

V tomto oddiele by členské štáty mali vysvetliť dôvody, na ktorých sú postavené navrhované zmeny ich predchádzajúcich prijatých plánov obnovy a odolnosti.

Odôvodnenie, ktoré majú poskytnúť, bude závisieť od povahy a účelu týchto zmien, ako sa uvádza v časti I tohto dokumentu. Členské štáty by preto mali uviesť právny základ každej zmeny, čiže to, či zmena súvisí so žiadosťou o úver, s aktualizáciou podľa článku 18 ods. 2, ktorej cieľom je zohľadniť revidovaný finančný príspevok, a/alebo so zmenou podľa článku 21 z dôvodu objektívnych okolností. Vzhľadom na veľké množstvo času a zdrojov, ktoré musí Komisia a vnútroštátne orgány venovať tomuto procesu, sa každý členský štát vyzýva, aby **spojil všetky plánované úpravy svojho plánu do jednej žiadosti**. Voľba právneho základu bude mať vplyv na úroveň zmien, ktoré sú členské štáty schopné spraviť, a na podmienky, ktoré musia splniť na kladné posúdenie upraveného plánu obnovy a odolnosti. Ak je prepracovanie motivované viac ako jedným dôvodom, členský štát musí jasne vyjadriť, ako spĺňa podmienky, a poskytnúť odôvodnenia pripojené ku každému z dôvodov [napr. dodatočné finančné potreby k žiadosti o úver podľa článku 14 a objektívne okolnosti, ktoré bránia realizácii (časti) plánu podľa článku 21].

A) Komplexná a primerane vyvážená reakcia na hospodársku a sociálnu situáciu/príspevok k šiestim pilierom

Upravený plán obnovy a odolnosti by mal naďalej predstavovať komplexnú a primerane vyváženú reakciu na hospodársku a sociálnu situáciu a primerane prispievať ku všetkým šiestim pilierom uvedeným v článku 3 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. V zmenách počiatočného plánu by sa mala zachovať táto vyváženosť alebo v prípade, že sa týmito zmenami upraví, mali by sa tieto zmeny odôvodniť preukázaním, že sú v súlade s novými výzvami, ktorým členský štát čelí, a/alebo s novými pridelenými finančnými prostriedkami členského štátu. Na tento účel by členské štáty mali opísať, ako upravený plán obnovy a odolnosti stále predstavuje komplexnú a primerane vyváženú reakciu na hospodársku a sociálnu situáciu v dotknutom členskom štáte. Ak sú zmeny plánu nepodstatné, členské štáty môžu jednoducho predpokladať, že príspevok k šiestim pilierom je naďalej vyvážený, a to bez toho, aby museli poskytnúť podrobné dodatočné vysvetlenia.

Členské štáty by mali spojiť nové opatrenia s príslušnými piliermi tým, že vysvetlia, ako k nim prispievajú. Ak sa v dôsledku úpravy plánu odstránia určité opatrenia alebo sa zmenší ich rozsah, treba vysvetliť, či celkový príspevok plánu k dotknutým pilierom bude naďalej postačovať. V prípade potreby by sa v tomto vysvetlení mala uviesť súvislosť medzi odstráneným opatrením a všetkými novými opatreniami navrhovanými ako náhrada za odstránené opatrenie s odkazom na dotknuté piliere.

V poskytnutých vysvetleniach by sa mali riadne zohľadniť všetky nové trendy vývoja v politikách členského štátu alebo EÚ, ktoré sa dotýkajú šiestich pilierov. Členským štátom sa osobitne odporúča, aby zvážili vplyv najnovšieho geopolitického vývoja na príspevok plánu

k pilieru zelenej transformácie s ohľadom na ciele plánu REPowerEU. V tejto súvislosti sú prijateľné dodatky s dodatočnými opatreniami týkajúcimi sa iba jedného alebo dvoch pilierov, pokiaľ ich možno odôvodniť novými výzvami, ktorým členské štáty čelia.

B) Súvislosť s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny a s európskym semestrom

V upravenom pláne obnovy a odolnosti by sa mali zohľadňovať všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaníach pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa cyklov európskeho semestra v roku 2019 a 2020 a neskorších cyklov semestra až do dátumu predloženia upraveného plánu obnovy a odolnosti⁸. Mimoriadne relevantné budú odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v rámci cyklu v roku 2022. V správach o krajine z roku 2022 sa hodnotí vykonávanie opatrení uvedených v plánoch obnovy a odolnosti a určujú sa kľúčové nevyriešené alebo nové vznikajúce výzvy, ktorým sa nevenuje dostatočná pozornosť v plánoch obnovy a odolnosti a ktoré tvoria základ odporúčaní pre jednotlivé krajiny za rok 2022.

Ako sa zdôrazňuje v oddiele I, revízia maximálneho finančného príspevku smerom nadol nemá vplyv na potrebu riešiť všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny alebo významnú podskupinu týchto odporúčaní. Upravený plán obnovy a odolnosti preto musí zachovávať rovnakú úroveň ambícií ako predchádzajúci prijatý plán.

V prípade členských štátov, ktoré žiadajú o úver alebo požadujú (podstatné) zvýšenie svojho maximálneho finančného príspevku v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, sa pri dopĺňaní počiatočného plánu musí zohľadniť úplný súbor odporúčaní pre jednotlivé krajiny za roky 2019, 2020 a 2022. Toto sa týka najmä dodatočných potrieb reforiem a investícií identifikovaných v rámci európskeho semestra 2022 vrátane potrieb súvisiacich s nevyhnutnosťou znížiť energetickú závislosť. Prezentácia dodatku takisto predstavuje príležitosť na riešenie výziev identifikovaných v predchádzajúcich cykloch európskeho semestra, ktorým sa v prijatom pláne obnovy a odolnosti nevenuje žiadna, prípadne len čiastočná pozornosť.

Pri príprave svojho dodatku by členské štáty mali zabezpečiť, aby bol vplyv navrhovaných zmien na fiškálnu udržateľnosť v súlade s odporúčaniami pre jednotlivé krajiny za rok 2022 súvisiacimi s fiškálnymi a fiškálno-štrukturálnymi záležitosťami, ako ich schválila Rada. Navyše pri posudzovaní a prezentovaní fiškálneho vplyvu navrhovaných úprav ich plánov obnovy a odolnosti by členské štáty, ktorých menou je euro, mali zabezpečiť, aby aktualizované opatrenia v pláne obnovy a odolnosti boli v súlade s prioritami určenými v najnovších odporúčaníach o hospodárskej politike eurozóny prijatých Radou.

C) Celkový vplyv plánu obnovy a odolnosti

V súlade s usmernením k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 by členské štáty mali vysvetliť, do akej miery sa očakáva, že sa navrhovanými zmenami pozmení celkový vplyv ich

⁸ Odporúčania pre jednotlivé krajiny v rámci pravidelného cyklu európskeho semestra zvyčajne koncom mája/začiatkom júna navrhuje Komisia, schvaľuje ich Európska rada a nakoniec ich začiatkom júla prijme Rada.

plánov obnovy a odolnosti. V tomto vysvetlení by sa mal predstaviť predpokladaný vplyv upraveného plánu obnovy a odolnosti ako celku, pričom sa zohľadnia pridané alebo odstránené opatrenia. Pri uplatňovaní usmernenia k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 by sa mali zohľadniť tieto prvky:

- makroekonomické a sociálne vyhliadky,
- makroekonomický a sociálny vplyv plánu obnovy a odolnosti,
- udržateľnosť,
- súdržnosť.

Členské štáty sa vyzývajú, aby poskytli aktualizované údaje o vplyve svojich upravených plánov obnovy a odolnosti, pokiaľ boli významne zmenené v porovnaní s údajmi, ktoré boli predložené v rámci predchádzajúceho prijatého plánu obnovy a odolnosti. Pri tom sa členské štáty môžu opierať o informácie uvedené v ich národných programoch reforiem a v prípade potreby môžu používať krízové odkazy. Rozsah poskytnutých nových informácií by mal byť primeraný zmenám navrhovaným v dodatku.

D) Koherentnosť

Vplyv navrhovaných zmien na koherentnosť upraveného plánu obnovy a odolnosti by sa mal predstaviť prostredníctvom vysvetlenia vzájomného pôsobenia medzi novými alebo upravenými opatreniami a opatreniami uvedenými v predchádzajúcom prijatom pláne obnovy a odolnosti, s odkazom na opatrenia, ktoré boli v upravenom pláne zachované, ako aj na opatrenia, ktoré z neho boli odstránené. Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby vysvetlili, ako sa zachováva celková rovnováha medzi reformami a investíciami. Nové alebo upravené opatrenia by nemali vytvárať nezrovnalosti a nemali by zhoršovať celkovú koherentnosť plánu obnovy a odolnosti.

E) Rodová rovnosť a rovnaké príležitosti pre všetkých

Členské štáty by mali poskytnúť opis, ako zmeny ovplyvňujú príspevok upravených plánov obnovy a odolnosti k dosahovaniu cieľov v oblasti rodovej rovnosti a rovnakých príležitostí pre všetkých. V súvislosti so súčasným vývojom je životne dôležité zmierňovanie rizík energetickej chudoby.

Členské štáty by sa na tento účel mali riadiť usmernením k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 a zároveň by mali zohľadniť aktuálny vývoj, napríklad prostredníctvom:

- posúdenia, ako čo najlepšie zohľadniť tieto ciele v procese vykonávania a monitorovania s ohľadom na skúsenosti získané doteraz pri realizácii svojich plánov,
- zabezpečenia účasti subjektov pre rovnaké zaobchádzanie a nediskrimináciu na vykonávaní plánov obnovy a odolnosti, napríklad v rámci príslušných monitorovacích orgánov,
- lepšieho zohľadňovania týchto cieľov v revidovaných míľnikoch a cieľoch, napríklad ich rozdelením podľa rodu, veku, zdravotného postihnutia alebo rasového či etnického pôvodu, ak to je možné.

Rozsah poskytnutých nových informácií by mal byť primeraný zmenám navrhovaným v dodatku.

F) Cezhraničné a viacnárrodné projekty

Väčšina prijatých plánov obnovy a odolnosti obsahuje viacnárrodné alebo cezhraničné iniciatívy. To predovšetkým znamená účasť na dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu v súlade s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci. V súvislosti s možným prepracovaním plánov obnovy a odolnosti sa členským štátom dôrazne odporúča, aby zvážili zvýšenie podpory na cezhraničné alebo viacnárrodné iniciatívy, a to najmä iniciatívy, ktoré sú v súlade s cieľmi plánu REPowerEU.

G) Štátna pomoc

Pravidlá štátnej pomoci sa v plnej miere uplatňujú na dodatočné alebo revidované reformy a investície. Povinnosťou každého členského štátu je zabezpečiť, aby boli tieto reformy a investície v súlade s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci a aby dodržiavali uplatniteľné konania v oblasti štátnej pomoci. Členské štáty musia v koncepcii svojich plánov obnovy a odolnosti zohľadniť regulačný rámec štátnej pomoci vrátane usmernení o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022⁹. Navyše sa vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách niektoré konkrétne kategórie štátnej pomoci označujú za zlučiteľné so zmluvou za predpokladu, že spĺňajú jasne vymedzené podmienky. V takom prípade sú tieto kategórie oslobodené od povinnosti zasielať Komisii predchádzajúcu notifikáciu a žiadať ju o schválenie. Napríklad v súvislosti s opatreniami prispievajúcimi k dosahovaniu cieľov plánu REPowerEU sa členským štátom odporúča, aby zohľadnili ustanovenia oddielu 4 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách týkajúce sa pomoci na výskum, vývoj a inovácie a oddielu 7 týkajúce sa pomoci na ochranu životného prostredia.

Dočasný krízový rámec štátnej pomoci, ktorý Komisia prijala 23. marca 2022 na podporu hospodárstva EÚ v súvislosti s ruskou inváziou na Ukrajinu, môže byť takisto relevantný na posúdenie opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti z hľadiska štátnej pomoci v individuálnych prípadoch, keď pomoc slúži na nápravu hospodárskych dôsledkov vyplývajúcich z ruskej agresie voči Ukrajine.

Podľa usmernenia k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 a vzoru k týmto plánom sa členské štáty vyzývajú, aby vo svojich aktualizovaných plánoch obnovy a odolnosti pre každú novú alebo revidovanú reformu a investíciu uviedli, či sa domnievajú, že v prípade daného opatrenia je potrebné notifikovať štátnu pomoc, a ak áno, aby poskytli informácie o lehotách na predbežnú notifikáciu a notifikáciu. Ak sa členský štát domnieva, že v prípade opatrenia nie je potrebná notifikácia, členský štát by mal uviesť odkaz na existujúce rozhodnutie o povolení štátnej pomoci alebo ustanovenia vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách, alebo v iných predpisoch o skupinových výnimkách, ktoré sa považujú za uplatniteľné na opatrenie, s príslušnými odôvodneniami alebo opisom dôvodov, prečo sa opatrenie nepovažuje za štátnu

⁹ SEC(2022) 70 final – SWD(2022) 19 final – SWD(2022) 20 final.

pomoc. V rámci prípravy harmonogramu plnenia príslušných míľnikov a cieľov musia členské štáty zabezpečiť, aby Komisia mala dostatok času na schválenie akejkoľvek štátnej pomoci, ktorá by mohla byť súčasťou príslušných investičných opatrení a v prípade ktorej je potrebné notifikovať štátnu pomoc. Komisia je pripravená poskytnúť členským štátom predbežné usmernenia týkajúce sa súladu všetkých investícií plánovaných v ich upravených plánoch obnovy a odolnosti s regulačným rámcom štátnej pomoci. Členské štáty sa nabádajú, aby Komisii sprístupnili svoj harmonogram (predbežných) notifikácií, aby sa zabezpečilo plánovanie s dostatočným predstihom.

Na základe predchádzajúcich skúseností s opatreniami uvedenými v plánoch obnovy a odolnosti a skúmaných z hľadiska štátnej pomoci je včasná komunikácia s útvarmi Komisie pri príprave plánov obnovy a odolnosti zásadná pre rýchle posúdenie notifikovaných opatrení z hľadiska štátnej pomoci. Členské štáty sa vyzývajú, aby viedli diskusiu s útvarmi Komisie s cieľom v plnej miere využiť výhody možností poskytovaných jednotlivými rámcami štátnej pomoci a navrhnúť opatrenia v súlade s platnými pravidlami.

2. Opis zmien

Podľa usmernenia k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 a vzoru k týmto plánom by mal byť tento oddiel členený podľa jednotlivých komponentov. Tento oddiel by sa mal uvádzať iba v prípade komponentov, ktoré sa menia. Netreba opakovat' informácie uvedené v iných oddieloch, treba však uviesť, aké zmeny sa vykonali v porovnaní s predchádzajúcim prijatým plánom obnovy a odolnosti (s presnými odkazmi na príslušné oddiely a opatrenia).

Členské štáty sa môžu opierať o existujúce komponenty, pokiaľ ide o pridávanie nových reforiem a investícií v rámci tej istej témy (napr. nové opatrenie na obnovu budov sa môže pridať k existujúcemu komponentu týkajúcemu sa energetickej obnovy). Členské štáty takisto môžu pridať úplne nové komponenty v prípade nových investícií a reforiem s odlišnými prioritami.

A) Opis reforiem a investícií

Pri každom komponente, v ktorom došlo k zmenám základných opatrení, by členské štáty mali uviesť, ktoré investície alebo reformy boli „pridané“, „odstránené“ alebo „upravené“ v porovnaní s plánom obnovy a odolnosti, na základe ktorého bolo prijaté predchádzajúce vykonávacie rozhodnutie Rady.

Využívanie finančných nástrojov

Využívanie finančných nástrojov financovaných alebo podporovaných z finančných prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane úverov môže predstavovať príťažlivé riešenie na realizáciu investícií naplánovaných v plánoch obnovy a odolnosti, a to z niekoľkých dôvodov:

- do finančných nástrojov sa môže vložiť splatenie istiny, ktorú dostali prijímatelia, členskému štátu, čím sa z dlhodobého hľadiska znižuje vznik verejného dlhu,

- finančné nástroje musia umožňovať opätovné použitie tokov vrátane splátky istiny na rovnaké ciele politik, a to aj po roku 2026, a/alebo na splatenie úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti,
- finančné nástroje môžu slúžiť na financovanie množstva malých investícií v súdržnom rámci a na uľahčenie oslovenia prípadných prijímateľov prostredníctvom decentralizovaných partnerských štruktúr,
- finančné nástroje môžu pomôcť využiť dodatočné finančné zdroje alebo spoluinvestície, predovšetkým od súkromných spoločností a súkromných finančných inštitúcií.

Pätnásť z 22 plánov obnovy a odolnosti prijatých do konca februára 2022 obsahovalo spolu 53 finančných nástrojov v objeme približne 22,4 miliardy EUR, z čoho 19,9 miliardy EUR sa financovalo z úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Podporili sa nimi témy, ktoré sú mimoriadne relevantné v kontexte najnovších geopolitických výziev, ako je zelená a digitálna transformácia podnikov, energetická efektívnosť, inovácie, sociálne bývanie alebo poľnohospodárstvo. Obsahujú financované nástroje (úvery, vlastný kapitál, kvázi vlastný kapitál/mezanínové financovanie, rizikový kapitál) a nefinancované nástroje (záruky a bonifikáciu úrokovej sadzby). Financované nástroje predstavujú približne 19,2 miliardy EUR. Medzi implementujúcich partnerov patrí EIB, EIF, EBOR, národné podporné banky a inštitúcie, štátne agentúry alebo fondy, ministerstvá a komerčné banky.

Na základe existujúcich plánov by sa mohli použiť tieto typy finančných nástrojov:

- záručné nástroje na zníženie rizika programov obnovy zameranej na energetickú efektívnosť,
- zmluvy o nákupe elektriny na investície do obnoviteľných zdrojov energie,
- kapitálové investície do spoločností alebo do kapitálových fondov podporujúcich zelenú transformáciu.

Príloha obsahuje ďalšie informácie o používaní finančných nástrojov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na základe skúseností získaných pri príprave a vykonávaní počiatkových plánov obnovy a odolnosti.

B) Zelený a digitálny rozmer

Členské štáty by mali vysvetliť, do akej miery budú ich upravené plány obnovy a odolnosti prispievať k zelenej transformácii a k zníženiu energetickej závislosti EÚ, ako aj k nadčasovej digitálnej transformácii a spoľahlivému jednotnému digitálnemu trhu alebo k riešeniu výziev, ktoré z nich vyplývajú. Patriť sem môžu opatrenia týkajúce sa výskumu a inovácií s príslušným harmonogramom. O obidvoch transformáciách treba uvažovať tak, že sa navzájom posilňujú, v súlade s koncepciou dvojakej transformácie a budú sa skúmať v spolupráci s Komisiou.

Zelený rozmer opatrení plánu obnovy a odolnosti sa bude naďalej posudzovať v rámci kvalitatívneho prístupu (súvislosť medzi týmito opatreniami a výzvami každého členského štátu v oblasti energetiky, klímy a životného prostredia), ako aj kvantitatívneho prístupu (celkový príspevok upraveného plánu obnovy a odolnosti k cieľom v oblasti klímy musí predstavovať

aspoň 37 % celkových pridelených prostriedkov plánu – pozri oddiel X týkajúci sa sledovania klímy).

Členské štáty sa vyzývajú, aby vysvetlili spôsob, akým ich upravený plán obnovy a odolnosti prispeje k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy zakotvených v právnom predpise v oblasti klímy a ako sa v ňom zohľadní balík návrhov Fit for 55 predložených v júli a decembri 2021¹⁰. V balíku Fit for 55 sa stanovujú legislatívne opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby politiky v oblasti klímy, energetiky, využívania pôdy, dopravy a zdanenia boli vhodné na zníženie čistých emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % do roku 2030 a na dosiahnutie klimateckej neutrality, ktorá je zakotvená v európskom právnom predpise v oblasti klímy.

Digitálny rozmer opatrení plánov obnovy a odolnosti sa bude takisto naďalej posudzovať v rámci kvalitatívneho aj kvantitatívneho prístupu. Európska komisia 9. marca 2021 predstavila oznámenie o digitálnom kompase do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob, ktorý je postavený na štyroch hlavných bodoch, ktorými sú zručnosti, bezpečné a udržateľné digitálne infraštruktúry, digitálna transformácia podnikov a digitalizácia verejných služieb. V oznámení sa vymedzujú ambiciózne ciele na úrovni EÚ pre každý z týchto bodov v horizonte do roku 2030. Na toto oznámenie nadviazal návrh rozhodnutia, ktorým sa zriaďuje politický program Cesta k digitálnemu desaťročiu do roku 2030, ktoré by malo nadobudnúť účinnosť do konca roku 2022. Programom sa zavedie riadiaca štruktúra, v rámci ktorej členské štáty a Komisia štruktúrovaným spôsobom spolupracujú na dosahovaní cieľov, a uľahčí sa vykonávanie viacnárodných projektov. Členské štáty sa vyzývajú, aby uviedli, akým spôsobom dodatočné alebo upravené opatrenia zamerané na digitálnu transformáciu alebo výzvy, ktoré z nej vyplývajú, prispievajú k štyrom hlavným bodom a k dosiahnutiu cieľov do roku 2030.

Pokiaľ ide o kvantitatívny prístup, celkový príspevok upraveného plánu obnovy a odolnosti k digitálnym cieľom musí predstavovať aspoň 20 % celkových pridelených prostriedkov plánu.

C) Sledovanie klímy a digitálne označovanie

Cieľ v oblasti klímy na úrovni 37 % a digitálny cieľ na úrovni 20 %, ktoré sú stanovené v článku 19 ods. 3 písm. e) a f) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ostávajú v prípade zmien plánu obnovy a odolnosti povinné, a to bez ohľadu na dôvody, ktoré viedli k týmto zmenám (s výnimkou nákladov na opatrenia uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU, pokiaľ ide o digitálny štítok). Je preto dôležité, aby členské štáty pri zavádzaní zmien do svojich plánov obnovy a odolnosti zohľadnili celkové pridelené prostriedky plánu obnovy a odolnosti, a to aj vždy, keď dôjde k zvýšeniu alebo zníženiu revidovaného finančného príspevku.

Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 ostáva v platnosti a členské štáty by preto pri každom novom alebo upravenom opatrení mali vysvetliť príspevok k dosahovaniu cieľov v oblasti klímy a digitálnych cieľov. Nové posúdenie označovania s cieľom overiť nepretržité dosahovanie oboch cieľov bude nevyhnutné v prípade zmeny celkových odhadovaných nákladov

¹⁰ COM(2021) 550 final; COM(2021) 801 final.

plánu obnovy a odolnosti alebo nákladov na akékoľvek opatrenia s klimatickým či digitálnym štítkom. Posudzovanie označovania sa musí uskutočniť aj v prípade akýchkoľvek zmien počiatočného rozsahu pôsobnosti, povahy alebo koncepcie existujúceho opatrenia.

Je dôležité pripomenúť, že obidva ciele sa počítajú na účely upraveného plánu obnovy a odolnosti *ako celok*, ktorý tvorí predchádzajúci prijatý plán obnovy a odolnosti a dodatok, a bez nákladov na opatrenia uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU, pokiaľ ide o digitálny štítko. Príspevok na opatrenia v oblasti klímy a v oblasti digitálnych technológií sa prepočítajú v prípade upraveného plánu obnovy a odolnosti, pričom sa zohľadnia zmeny zavedené do plánu obnovy a odolnosti prostredníctvom opatrení a upravené celkové odhadované náklady. Príspevok na opatrenia v oblasti klímy sa porovná s celkovými pridelenými prostriedkami plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly venovanej plánu REPowerEU. Príspevok v oblasti digitálnych technológií sa porovná s celkovými pridelenými prostriedkami plánu obnovy a odolnosti okrem súm určených na reformy a investície uvedené v kapitole venovanej plánu REPowerEU.

Na základe skúseností s 24 kladne posúdenými plánmi do konca apríla 2022 je pri opatreniach týkajúcich sa viacerých oblastí, ako napríklad v prípade horizontálnych opatrení, potrebné uplatniť sledovanie klímy a digitálne označovanie v prípade potreby na úrovni čiastkového opatrenia (osobitná časť opatrenia týkajúca sa konkrétnej oblasti intervencií) s použitím odlišných oblastí intervencií (podľa príloh VI a VII k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti).

Okrem toho treba pripomenúť, že v článku 19 ods. 3 písm. e) a f) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a v prílohách VI a VII sa uvádzajú platné koeficienty na výpočet podpory pre ciele v oblasti klímy a digitálne ciele. Podľa týchto ustanovení sa môžu zvýšiť koeficienty na podporu cieľov v oblasti klímy (až na celkovú sumu 3 % prostriedkov na klimatické označovanie) za predpokladu, že ich sprevádzajú opatrenia, ktoré zvyšujú ich vplyv. Členské štáty by v prípade potreby mali dostatočne odôvodniť použitie týchto ustanovení.

Členské štáty by mali opísať konkrétny prístup, ktorý navrhli na označovanie takýchto opatrení. Komisia môže členským štátom pomôcť získať príklady, ako boli podobné opatrenia označené v plánoch obnovy a odolnosti, ktoré predtým prijala Rada.

D) Zásada „výrazne nenarušiť“ (DNSH)

Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ (2021/C 58/01), ktorým sa stanovujú hlavné princípy a spôsoby uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ v kontexte Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, sa bude naďalej uplatňovať v plnej miere, pričom sa zohľadnia osobitné charakteristiky tejto zásady. Technické usmernenie obsahuje aj tzv. kontrolný zoznam, ktorý sa má sledovať pri vlastnom posúdení zásady „výrazne nenarušiť“, ktoré sa začlení do upraveného plánu obnovy a odolnosti pre každé opatrenie. Tento oddiel obsahuje zhrnutie hlavných prvkov usmernenia a vysvetlenie ich uplatňovania v prípade nových alebo revidovaných opatrení. Okrem toho obsahuje ďalšie vysvetlenia založené na skúsenostiach získaných v súvislosti s predchádzajúcimi prijatými plánmi obnovy a odolnosti.

Ako by sa mala uplatňovať zásada „výrazne nenarušiť“ v kontexte prepracovania plánov obnovy a odolnosti?

Členské štáty musia vypracovať vlastné posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ pre každé nové alebo upravované opatrenie, ktoré je súčasťou upraveného plánu obnovy a odolnosti, okrem prípadov, keď sa táto zásada neuplatňuje (pozri aj oddiel 2.1 a prílohu I k technickému usmerneniu týkajúcemu sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“). Zohľadniť by sa mali tieto prierezové úvahy (pozri aj prílohu s doplňujúcimi informáciami o spôsobe dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“):

- *Nové dostupné alternatívy s malým vplyvom:* Princípy v oddiele 2.4 vrátane poznámky pod čiarou č. 25 technického usmernenia týkajúceho sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ sa naďalej uplatňujú na posudzovanie nových alebo revidovaných opatrení. Posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ pri týchto opatreniach by malo odrážať informácie o alternatívach s malým vplyvom dostupných v čase predloženia upraveného plánu obnovy a odolnosti.
- *Žiadne zvýšenie vplyvu na životné prostredie v porovnaní s počiatočným opatrením:* V prípade úpravy existujúceho opatrenia by sa úpravou nemal zvýšiť jej relatívny vplyv na životné prostredie v porovnaní s počiatočným opatrením, čo by mal preukázať členský štát. V prípade vyššieho vplyvu by členský štát mal preukázať, že opatrenie je stále v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“, a to aj napriek jeho väčšiemu vplyvu na životné prostredie.
- *Opatrenia REPowerEU:* Opatrenia zamerané na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vrátane bioenergie spĺňajúce kritériá týkajúce sa udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov uvedené v smernici (EÚ) 2018/2001 o energii z obnoviteľných zdrojov, elektrických sietí a skladovania elektriny, energetickej efektívnosti, infraštruktúry, ktorá je pripravená na vodík, už boli zahrnuté do prijatých plánov obnovy a odolnosti v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“. Vo všeobecnosti sa im priradil klimatický koeficient 100 %, a preto využívali zjednodušené posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ v prípade cieľa zmierňovania zmeny klímy. Táto možnosť ostáva v platnosti pre podobné opatrenia, ktoré spĺňajú podmienky týkajúce sa klimatického koeficientu 100 % v upravených plánoch obnovy a odolnosti. Podobne sa aj opatrenia podporujúce dekarbonizáciu priemyslu a väčšiu elektrifikáciu vo všeobecnosti považujú za opatrenia v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“ v prípade cieľa zmierňovania zmeny klímy za predpokladu, že spĺňajú podmienky uvedené v časti II oddiele I bode 3 písm. D) týchto usmernení.

Ako by mali členské štáty vo svojich plánoch obnovy a odolnosti preukázať, že opatrenia sú v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“?

V prípade zmien sa môže počítať s dvomi hlavnými scenármi s odlišným vplyvom na proces posudzovania dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“:

- *Zavedenie nového opatrenia:* Ak sa členský štát rozhodne pridať do svojho plánu obnovy a odolnosti nové opatrenie, mal by sa uskutočniť rovnaký proces ako v prípade

počiatočného predloženia plánu obnovy a odolnosti. Členský štát by mal vyplniť kontrolný zoznam uvedený v prílohe I k technickému usmerneniu týkajúcemu sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ s cieľom podporiť svoju analýzu, či má nové opatrenie vplyv na environmentálne ciele a aký je rozsah tohto vplyvu.

- *Zmena existujúceho opatrenia:* Členské štáty by mohli chcieť zmeniť koncepciu, povahu alebo rozsah existujúceho opatrenia. Mali by preto predložiť príslušné posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ a podľa potreby ho zmeniť s cieľom zohľadniť zmeny opatrenia. Členský štát by mal uviesť odkaz na oddiel predchádzajúceho prijatého plánu obnovy a odolnosti, v ktorom sa nachádza počiatočné posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“.

E) Otvorená strategická autonómia

Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 ostáva referenčným bodom na zabezpečenie posúdenia strategickej autonómie. Plánmi obnovy a odolnosti by sa mala posilniť odolnosť a strategická autonómia Únie. V súlade s vyhlásením z Versailles by sa úroveň EÚ a vnútroštátna úroveň mali navzájom dopĺňať pri vykonávaní opatrení s cieľom zabezpečiť pevnejší hospodársky základ znížením strategickej závislosti.

Členské štáty sa takisto vyzývajú, aby sa zamerali na kritické hodnotové reťazce kľúčových materiálov a technológií súvisiacich so zelenou transformáciou. Zahŕňa to predovšetkým výrobu nízkouhlíkových energetických zariadení a technológií. So zreteľom na aktuálnu geopolitickú situáciu, ktorá s veľkou pravdepodobnosťou pretrvá aj v nasledujúcich rokoch, musia členské štáty zvážiť poskytovanie podpory na rozvoj a rozširovanie svojich priemyselných hodnotových reťazcov na účely výroby a recyklácie nízkouhlíkových technologických komponentov a vybavenia potrebných na realizáciu ich cieľov v oblasti energetiky a klímy. Podpora priemyslu sa v tejto súvislosti môže vzťahovať na výrobné kapacity zariadení v oblasti čistých technológií, ako je predovšetkým slnečná a veterná technológia, tepelné čerpadlá, elektrolyzéry a iné nízkouhlíkové technológie. Patria sem aj opatrenia obehového hospodárstva, aby sa zabezpečilo zásobovanie surovinami v kritických odvetviach.

Členské štáty by mali poskytnúť vlastné posúdenie bezpečnosti v súvislosti s investíciami do digitálnych kapacít a pripojiteľnosti. V rámci vlastného posúdenia bezpečnosti by sa mali určiť všetky bezpečnostné problémy a spôsob ich riešenia. Členské štáty, ktoré tak ešte nespravili, by mali vykonať takéto vlastné posúdenie a mali by poskytnúť ďalšie vysvetlenia, v ktorých opíšu, ako tieto opatrenia prispievajú k otvorenej strategickej autonómii Únie a k riešeniu bezpečnostných problémov. V dodatočných vysvetleniach by sa mali jasne určiť súvisiace riziká a to, aký druh opatrení sa plánuje na ich zmiernenie.

F) Míľniky, ciele a harmonogram

Pri upravovaní plánov obnovy a odolnosti by členské štáty mali zabezpečiť, aby každé nové alebo upravené opatrenie, ktoré sa podporuje v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, bolo doplnené zodpovedajúcim súborom míľnikov a cieľov. Pri vymedzovaní

nových míľnikov a cieľov alebo pri navrhovaní akýchkoľvek úprav existujúcich míľnikov a cieľov by členské štáty mali dodržiavať zásady opísané v usmernení k plánu obnovy a odolnosti z roku 2021, a to aj pokiaľ ide o ich špecifickosť a spoľahlivosť.

Návrh nových alebo upravených míľnikov alebo cieľov vyplýva prísne zo začlenenia nových alebo upravených opatrení do upraveného plánu obnovy a odolnosti. Na tieto míľniky a ciele sa vzťahujú rovnaké požiadavky týkajúce sa právneho základu, ktorým sa odôvodňuje prepracovanie predchádzajúceho prijatého plánu obnovy a odolnosti, ako sa uvádza v oddiele I tohto dokumentu. Napríklad aktualizácia podľa článku 18 s cieľom zohľadniť revidovaný finančný príspevok sa nemôže použiť na revíziu podstaty míľnikov alebo cieľov opatrení, na ktoré sa táto aktualizácia nevzťahuje. Hlavnou zásadou je, že úroveň ambície základných opatrení by sa nemala znižovať. V prípade opatrení uvedených v kapitole venovanej plánu REPowerEU, ktoré nedostávajú finančnú podporu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, sa nevyžadujú míľniky a ciele.

Vzhľadom na to, že sa členským štátom odporúča, aby sa zúčastňovali na cezhraničných alebo viacnárodných projektoch podporujúcich ciele plánu REPowerEU, osobitná pozornosť by sa mala venovať zabezpečeniu spoľahlivej koncepcie súvisiacich míľnikov a cieľov. Na jednej strane míľniky a ciele by sa mali jasne rozdeliť medzi jednotlivé členské štáty zúčastňujúce sa na týchto projektoch s cieľom zabrániť prekryvaniu a omeškaniam pri posudzovaní a vykonávaní. Úspešné dokončenie jedného plánu obnovy a odolnosti by malo byť nezávislé od plánu iného členského štátu. Na druhej strane by sa míľniky a ciele mali navrhovať koordinovaným spôsobom, aby sa zabezpečilo riadne posúdenie nevyhnutných vzájomných závislostí medzi členskými štátmi a aby sa stanovili obozretné harmonogramy vykonávania. Komisia je pripravená pomôcť skupinám členských štátov zapojeným do cezhraničných alebo viacnárodných projektov s cieľom zabezpečiť vhodný návrh míľnikov a cieľov.

S cieľom zabrániť omeškaniam pri predkladaní žiadostí o platbu Komisii členské štáty môžu navrhnúť revidovaný harmonogram niektorých míľnikov alebo cieľov za predpokladu, že v dôsledku týchto zmien sa nezníži ambícia príslušných opatrení.

Realizačná fáza niektorých investícií uvedených v kapitole venovanej plánu REPowerEU v kontexte sa môže predĺžiť na obdobie po roku 2026. V takýchto prípadoch by sa súvisiace míľniky a ciele mali navrhnúť tak, aby zahŕňali iba opatrenia podporované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v rámci trvania mechanizmu, kým v návrhu opatrení by sa malo jasne určiť, ktoré vykonávacie kroky sa budú podporovať z vnútroštátnych finančných prostriedkov alebo z iných finančných prostriedkov EÚ po roku 2026. V prípade, že členský štát navrhne zmenu svojho plánu obnovy a odolnosti na základe článku 21, zmeny existujúcich míľnikov a cieľov sa môžu uskutočniť, len ak súvisia s objektívnymi okolnosťami predloženými s cieľom odôvodniť danú zmenu. Ako sa vysvetľuje v časti I týchto usmernení, medzi objektívnymi okolnosťami a navrhovanými zmenami existuje príčinná súvislosť.

Chyby v písaní, ktoré sa nájdu vo vykonávacom rozhodnutí Rady, sa môžu označiť a môže sa na ne upozorniť Komisia a Rada, a to kedykoľvek počas vykonávania plánov obnovy a odolnosti.

Tieto chyby sa zohľadnia v návrhu Komisie na nové/revidované vykonávacie rozhodnutie Rady, prípadne v osobitnom korigende.

G) Financovanie a náklady

Nové opatrenia: Členské štáty poskytnú odhadované celkové náklady na nové reformy a investície navrhované v dodatku. Táto povinnosť sa týka aj reforiem a investícií uvedených v kapitolách venovaných plánu REPowerEU. V prípade reforiem a investícií, ktoré sa nefinancujú v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, sa nevyžadujú žiadne informácie o výpočte nákladov.

Revidované opatrenia: V prípade každého revidovaného opatrenia, keď majú zmeny vplyv na odhady nákladov, členský štát poskytne aktualizované odhady nákladov. Ak sa zmena týka iba rozsahu opatrenia, revízia odhadovaných nákladov by sa mala uskutočniť na pomernom základe.

Metodika: Pri vypracúvaní týchto odhadov nákladov by sa členské štáty mali riadiť osobitnými pokynmi uvedenými v usmerneniach k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021. Od členských štátov sa spravidla neočakáva, aby poskytovali revidované odhady nákladov na opatrenia, ktoré nie sú ani nové, ani upravené. Členské štáty môžu poskytnúť overenie odhadov nákladov vykonané nezávislým verejným subjektom, čo môže prispieť k zvýšeniu vierohodnosti odhadov.

3. Komplementarita a realizácia plánov obnovy a odolnosti

A) Konzistentnosť s inými iniciatívami

Podľa článku 17 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti musia byť všetky plány obnovy a odolnosti vrátane dodatkov v súlade s príslušnými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny (vo všeobecnosti s odporúčaniami z rokov 2019, 2020 a 2022), ako aj s informáciami uvedenými v národných programoch reforiem, národných energetických a klimatických plánoch a ich aktualizáciách podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999, plánoch spravodlivej transformácie územia, plánoch vykonávania záruky pre mladých ľudí, partnerských dohodách a operačných programoch.

- V súvislosti so súladom s príslušnými odporúčaniami pre jednotlivé krajiny a národnými programami reforiem pozri oddiel týchto usmernení venovaný európskemu semestru.
- Dodatky takisto musia byť v súlade s činnosťami v rámci prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo, ktoré budú navrhnuté v plánoch spravodlivej transformácie územia.
- A napokon dodatky budú musieť byť v súlade s partnerskými dohodami a operačnými programami, ktoré budú prijaté po prijatí počiatočných plánov obnovy a odolnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že všetky členské štáty sú v procese dokončovania svojich partnerských dohôd (alebo ich dokončili), mali by vysvetliť, ako nové alebo upravené opatrenia v rámci plánov obnovy a odolnosti dopĺňajú vykonávanie programov v rámci

obdobia 2021 – 2027¹¹, pričom zohľadnia možnosť prevodu finančných prostriedkov v súlade s článkami 26 a 26a všeobecného nariadenia.

B) Komplementarita financovania

V súlade s článkom 9 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti by členské štáty mali poskytnúť informácie o komplementarite a (možnom) inom financovaní každého nového alebo upraveného opatrenia z prostriedkov EÚ, ktoré sa poskytuje alebo ktorého poskytovanie je naplánované. Osobitné usmernenia týkajúce sa komplementarity príslušných opatrení sa nachádza v oddiele II bode 1 kapitoly venovanej plánu REPowerEU. Ak má členský štát v úmysle odstrániť opatrenie alebo zmenšiť jeho rozsah, alebo ak plánuje namiesto toho financovať/vykonať toto opatrenie prostredníctvom iného programu financovania, túto skutočnosť by mal takisto uviesť. Okrem toho by členský štát mal takisto Komisii oznámiť všetky zmeny týkajúce sa iných metód financovania, a to aj v prípade opatrení, ktoré už sú súčasťou predchádzajúcich prijatých plánov obnovy a odolnosti.

Členské štáty by pri preukazovaní komplementarity medzi jednotlivými opatreniami REPowerEU v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a mimo neho mali jasne uviesť zdroje financovania, napr. by mali uviesť, ktoré opatrenia sa podporujú z Nástroja na prepájanie Európy, za predpokladu, že majú štatút projektu spoločného záujmu, alebo z modernizačného fondu. Ak sa to isté opatrenie podporuje zároveň v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a z iných zdrojov financovania EÚ, členské štáty by mali jasne vymedziť náklady kryté každým z nástrojov financovania, aby sa zamedzilo dvojitému financovaniu.

C) Zamedzenie dvojitému financovaniu

Členské štáty by vo svojich upravených plánoch obnovy a odolnosti mali uviesť, či boli zmenené spôsoby, ktoré boli zavedené s cieľom zabezpečiť komplementaritu financovania a súlad s článkom 9 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. V tejto súvislosti sa naďalej v plnej miere uplatňuje usmernenie k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021. Ako sa uvádza v usmernení k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 a v súlade s článkom 18 ods. 4 písm. r) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, v oddiele plánu obnovy a odolnosti, ktorý sa týka komplementarity, by sa mali zohľadniť opatrenia zamerané na zabránenie dvojitému financovaniu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a z iných programov Únie. Opatrenia podporované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti môžu získať dodatočnú podporu z iných fondov EÚ iba v prípade, že táto podpora neslúži na pokrytie rovnakých nákladov. Pri posudzovaní súladu s touto podmienkou musí členský štát zohľadniť dve charakteristické črty Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré ho odlišujú od väčšiny ostatných programov Únie:

¹¹ Pokiaľ ide o spôsoby podávania žiadostí o prevody medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a fondmi politiky súdržnosti, pozri časť 1.

- mechanizmus je nástroj založený na výsledkoch, v rámci ktorého financovanie nesúvisí s nákladmi, ale vypláca sa v splátkach po uspokojivom splnení míľnikov a cieľov. Každý plán obnovy a odolnosti však obsahuje odhad nákladov, v ktorom sa jasne určuje, ktorá časť opatrenia a súvisiace náklady sa podporujú v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V míľnikoch a cieľoch by sa preto mali odrážať iba opatrenia podporované v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Základné pochopenie, že tieto náklady sú kryté z finančných prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pomáha zamedziť tomu, aby sa podpora z iných fondov Únie použila na krytie tých istých nákladov.
- Podľa článku 22 ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sú prijímateľmi Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členské štáty, a nie koneční príjemcovia finančných prostriedkov, ako sú jednotlivci či podniky. Povinnosťou členských štátov je však zabezpečiť, aby žiadny konečný príjemca nedostal finančné prostriedky prevyšujúce jeho skutočné náklady a aby žiadny konečný príjemca nedostal iné finančné prostriedky EÚ na krytie tých istých nákladov.

D) Vykonávanie

Vykonávací rámec sa posudzoval v rámci počiatočných plánov obnovy a odolnosti a predpokladá sa, že členské štáty sa budú naďalej spoliehať na tie isté opatrenia týkajúce sa vykonávania ich upraveného plánu obnovy a odolnosti. Všetky navrhované zmeny vykonávacieho rámca by sa však mali vysvetliť.

Ak sa členské štáty stretli s ťažkosťami pri doterajšom vykonávaní svojich plánov obnovy a odolnosti (napríklad v súvislosti s nedostatočnou administratívnou kapacitou, nedostatočne vyvinutým systémom IT alebo s nedostatočne jasným mandátom pre zodpovedné orgány), odporúča sa im, aby iniciatívne znovu posúdili svoje existujúce opatrenia s cieľom zvýšiť ich efektívnosť. Členské štáty sa takisto vyzývajú na diskusiu s Komisiou o skúsenostiach, ktoré doteraz získali, s cieľom určiť, či by zmeny vykonávacieho rámca mohli pomôcť zlepšiť realizáciu reforiem a investícií.

Ak členský štát upraví svoj plán obnovy a odolnosti s cieľom využiť väčší maximálny finančný príspevok alebo žiadosť o úver, mal by preukázať, že orgány zodpovedné za koordináciu a vykonávanie plánu majú dostatočnú administratívnu kapacitu a primeraný mandát.

Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti z roku 2021 takisto ostáva v platnosti, pokiaľ ide o používanie Nástroja technickej podpory v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Členské štáty môžu takisto využiť Nástroj technickej podpory na realizáciu investícií a reforiem v rámci kapitoly venovanej plánu REPowerEU. Členské štáty sa vyzývajú, aby uviedli akýkoľvek úmysel využiť článok 7 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti v rámci konkrétnej reformy alebo investície, ktorej by sa technická podpora týkala. Ak členský štát požiada alebo plánuje požiadať o horizontálnu podporu v rámci Nástroja technickej podpory v súvislosti s vykonávaním plánu obnovy a odolnosti, napr. na komunikačné opatrenia, členský štát sa vyzýva, aby túto skutočnosť uviedol v tomto oddiele.

E) Konzultačný postup

Členské štáty by mali poskytnúť zhrnutie konzultačného postupu vykonávaného v súlade s ich vnútroštátnymi právnymi rámcami, čo vedie k predloženiu upraveného plánu obnovy a odolnosti/dodatku. Konzultačný postup by mal byť primeraný rozsahu zmien zavádzaných do plánov obnovy a odolnosti. Napríklad v prípade úprav, ktorých cieľom je zohľadniť mierne pozmenené pridelené finančné prostriedky, nebude potrebné uskutočniť rovnaký typ konzultačného postupu, ako v prípade žiadosti o úver značnej výšky.

Keďže rozsah konzultácií pri príprave počiatočných plánov obnovy a odolnosti býva rozličný, najmä vzhľadom na núdzový stav v súvislosti s pandemiou COVID-19, členským štátom sa odporúča, aby posilnili tento postup, ak upravujú svoje plány obnovy a odolnosti. Mali by zabezpečiť, že zainteresované strany vrátane miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov, mimovládnych organizácií a v prípade potreby zainteresovaných strán z odvetvia poľnohospodárstva sa zapoja do navrhovania, vykonávania a monitorovania všetkých nových alebo revidovaných opatrení, v súlade s ich vnútroštátnymi právnymi rámcami, a to včasným a zmysluplným spôsobom.

V prípade vykonávania príslušných opatrení môže byť pre členské štáty vhodné zahrnúť podmienky spojené s regionálnymi alebo miestnymi aspektmi do míľnikov alebo cieľov, ktoré majú geografický rozmer (napríklad pridaním osobitných súvisiacich s konzultáciami s miestnymi a regionálnymi orgánmi). Podobné podmienky môžu zahrnúť aj v prípade konzultácií so sociálnymi partnermi a v prípade potreby so zainteresovanými stranami z odvetvia poľnohospodárstva spojenými s vykonávaním príslušných reforiem alebo investícií.

Dôležitý rámec na diskusiu so zainteresovanými stranami o pokroku vo vykonávaní plánov obnovy a odolnosti bude predstavovať aj európsky semester, a to v súlade s postupmi a so zvykmi každého členského štátu. Okrem toho môžu členské štáty využiť aj svoje národné programy reforiem a opísať v nich zatiaľ uskutočnené konzultácie a uviesť prehľad konzultácií plánovaných v budúcnosti.

Vykonávanie plánov obnovy a odolnosti bude úspešné iba s jasnou regionálnou a miestnou zodpovednosťou, ako aj s podporou sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti.

F) Kontroly a audit

Systémy vnútornej kontroly sú zásadné na zabezpečenie úplného súladu plánov obnovy a odolnosti s článkom 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. V tejto súvislosti a so zreteľom na zmeny vyplývajúce z prepracovania plánu obnovy a odolnosti je dôležité, aby členské štáty presne odôvodnili pokračujúcu vhodnosť zavedených kontrolných štruktúr a v prípade potreby spôsob, akým sa posilnia s cieľom zaistiť vhodné zdroje a štruktúry. Konkrétne v prípade, že upravený plán obnovy a odolnosti obsahuje nové alebo revidované opatrenia, členský štát by mal vysvetliť a preukázať, že kontrolné štruktúry sú stále primerané, a/alebo spôsob, ako sa ich kapacita vrátane personálneho obsadenia a postupov zvýši primerane s nárastom veľkosti plánu obnovy a odolnosti.

Ak sa dodatkom podstatne nezvýši maximálny finančný príspevok, ale stále sa ním zavedú zmeny v porovnaní s počiatočným plánom obnovy a odolnosti, členské štáty sa požiadajú, aby poskytli aktualizované vysvetlenie opatrení a systémov kontroly vrátane registračného systému pre údaje konečných príjemcov.

G) Komunikácia

Členské štáty by mali pokračovať vo vykonávaní svojej komunikačnej stratégie, aktualizovať ju v prípade potreby tak, aby obsahovala nové pridané reformy a investície, s cieľom zabezpečiť informovanosť verejnosti o finančných prostriedkoch Únie v súlade s článkom 34 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a článkom 10 dohôd o financovaní. Členské štáty sa vyzývajú, aby pri predkladaní upravených plánov obnovy a odolnosti opísali kroky, ktoré podnikli v záujme splnenia týchto povinností, s cieľom uľahčiť Komisii monitorovanie súladu s uvádzanými ustanoveniami.

Komunikačné kampane by mali byť zamerané na zvyšovanie informovanosti o kľúčových reformách a investíciách a na zvyšovanie vedomostí širokej verejnosti o plánoch obnovy a odolnosti a ich účele. Členským štátom sa odporúča, aby svoje komunikačné činnosti týkajúce sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zamerali na tieto oblasti:

- vysvetlenie a pripomenutie cieľov ich plánu obnovy a odolnosti a jeho prínosy pre členský štát,
- názorné ukázanie toho, prečo sú reformy a investície prínosom pre spoločnosť, s praktickými dôkazmi,
- zabezpečenie, že politická podpora plánom obnovy a odolnosti na vysokej úrovni je dostatočne viditeľná,
- komunikáciu o prelomových projektoch a pripísaní ich realizácie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti,
- povzbudenie potenciálnych prijímateľov, aby podávali žiadosti o finančné prostriedky v rámci plánu obnovy a odolnosti,
- predvedenie celkového pokroku vo vykonávaní reforiem aj investícií vrátane v rámci pravidelnej výmeny názorov so sociálnymi partnermi, dotknutými komunitami a občianskou spoločnosťou vo všeobecnosti.

Komisia je takisto k dispozícii prostredníctvom siete Inform EU, aby pomáhala členským štátom pri vykonávaní ich vnútroštátnych komunikačných stratégií, a to aj o ich upravených plánoch obnovy a odolnosti.

H)

PRÍLOHA: FINANČNÉ NÁSTROJE

Členské štáty môžu rozhodovať o type finančného nástroja, jeho nastavení a výbere implementujúcich/poverených subjektov a odporúča sa im, aby viedli diskusiu s útvarmi Komisie o najlepšej metóde realizácie zamýšľaného použitia finančných nástrojov, pričom sa zohľadnia ciele opatrení, existujúce štruktúry a súvislosť s prácou partnerov.

Zo všeobecného hľadiska majú členské štáty dve hlavné možnosti týkajúce sa použitia finančných nástrojov, a to buď prevodom peňažných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do zložky v zodpovednosti členského štátu v rámci programu InvestEU, alebo použitím iných štruktúr, napríklad vnútroštátnych štruktúr. Podmienky spojené s obidvomi možnosťami sú opísané v usmernení k plánom obnovy a odolnosti z januára 2021 a podrobnejšie sú rozpracované ďalej.

Prvá fáza: príprava opatrenia: Zabezpečenie, aby finančné nástroje prispievali k dosahovaniu cieľov plánu obnovy a odolnosti, a to najmä prostredníctvom:

- opisu investičnej politiky, ktorá sa má podporovať (napr. energetická efektívnosť, širokopásmové pripojenie, digitalizácia MSP), ktorá určuje, ako sa použijú finančné prostriedky Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v rámci finančného nástroja a či to je v súlade s rozsahom pôsobnosti a kritériami posudzovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, vrátane opisu základného zlyhania trhu, ktorý si vyžaduje použitie verejných finančných prostriedkov na súkromné investície,
- vymedzenia finančného nástroja (a najmä vymedzenia, okrem iného, politiky rizika/návratu medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a inými zdrojmi finančných prostriedkov v rámci finančného nástroja) a toho, ako prispeje k dosiahnutiu cieľov plánu obnovy a odolnosti,
- poskytnutia podrobného vlastného posúdenia dodržania zásady „výrazne nenarušiť“ a nevyhnutných ochranných opatrení na zabezpečenie toho, že sa počas vykonávania opatrenia bude dodržiavať súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“,
- určenia príslušných ustanovení štátnej pomoci a možného uplatňovania všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách a súvisiacich kritérií, ktoré majú finančné produkty spĺňať,
- vymedzenia jasných míľnikov (spojených s vytvorením a vykonávaním nástroja) a cieľov (spojených s výstupmi/výsledkami základných projektov financovaných z daného nástroja),
- vymedzenia typu podpory, ktorá sa má zaviesť (napr. úvery, záruky, vlastný kapitál), dotknutých prijímateľov (napr. MSP, väčšie firmy, verejno-súkromné partnerstvá) a investícií (napr. na inovácie, širokopásmové pripojenie, infraštruktúru) s cieľom určiť aktíva, do ktorých možno investovať,

- vytvorenia harmonogramu na zavádzanie finančného nástroja (vytvorenie finančného nástroja môže trvať v priemere až dva roky) vrátane investícií do reálnej ekonomiky a ich súvisiaceho vplyvu,
- opisu systému monitorovania s cieľom podávať správy o cieľoch a míľnikoch v súlade s plánom obnovy a odolnosti.

Druhá fáza: Vykonávacia dohoda s povereným subjektom zodpovedným za finančný nástroj

- Na účely vykonávania finančného nástroja sa musí uzatvoriť dohoda s implementujúcim partnerom/povereným subjektom (v prípade fondov pôjde o správcu fondu v mene partnerov), do ktorej sa premietnu povinnosti vyplývajúce z plánu obnovy a odolnosti. V rámcovej dohode medzi členským štátom a implementujúcimi/poverenými subjektmi by sa mali premietnuť všetky povinnosti vyplývajúce z nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a vykonávacieho rozhodnutia Rady o pláne obnovy a odolnosti členského štátu – s osobitnou pozornosťou venovanou povinnostiam týkajúcim sa štátnej pomoci, zásady „výrazne nenarušiť“, ako aj auditu a kontroly a prípadným obmedzeniam vzťahujúcim sa na prijímateľov.
- Príslušné pravidlá štátnej pomoci a verejného obstarávania sa musia dodržiavať.
- Jeden z prvých míľnikov v pláne obnovy a odolnosti sa môže prepojiť s uzavretím vykonávacej dohody, ktorou sa ustanovuje finančný nástroj alebo prispôsobuje existujúci nástroj (v súlade s investičnou politikou dohodnutou v pláne obnovy a odolnosti), medzi členským štátom a povereným subjektom.
- V rámci tohto prvého míľnika v pláne obnovy a odolnosti členský štát pri predkladaní prvej žiadosti o vyplatenie poskytne Komisii pravidlá a investičnú politiku finančného nástroja, aby bolo možné overiť jeho súlad s plánom obnovy a odolnosti.

Zavedenie investícií do reálnej ekonomiky povereným subjektom alebo finančnými sprostredkovateľmi (napr. komerčnými bankami, investičnými fondmi):

- Všetky následné míľniky sa prepoja so zavedením investícií do reálnej ekonomiky poverenými subjektmi alebo finančnými sprostredkovateľmi.
- Pri ukončení finančného nástroja sa rezervy a spätné toky, ktoré sa nepoužili na straty, vrátia členskému štátu v súlade s podmienkami uvedenými v investičnej politike a v stratégii vystúpenia nástroja. Táto povinnosť sa týka skutočnosti, že výnosy a spätné toky by sa mali použiť na rovnocenné účely.